Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 40 (814) ГОД XVI БЕЛАСТОК 3 КАСТРЫЧНІКА 1971 г. ЦАНА 60 гр.

Дэлегацыя ГП БГКТ і «НІВЫ» ў Стэфана Альшоўскага

16 верасня бягучага года член Палітычнага Бюро, сакратар ЦК ПАРП Стэфан Альшоўскі прыняў дэлегацыю Галоўнага праўлення Беларускага грамадска-культурнага таварыства і рэдакцыі «Нівы» ў складзе: Міхась Хмялеўскі, Янка Зенюк і Мікалай Гайдук.

У часе сустрэчы была абмеркавана грамадска-культурная дзейнасць БГКТ і «Нівы». Сакратар ЦК ПАРП праявіў вялікае зацікаўленне гэтай дзейнасцю.

У сустрэчы прынялі ўдзел: намеснік кіраўніка Бюро друку ЦК ПАРП Вацлаў Капусцінскі і інспектар адміністрацыйнага аддзела ЦК ПАРП Уладзіслаў Скшыпчак.



У народным уборы заўсёды прыгожа. *Фота Цаф. — Савіцкі.*

БГКТ хроніка

■ 12-га верасня гарадоцкі харавы калектыў пад кіраўніцтвам Сцяпана Копы і Ніны Мушынскай з нагоды дзён фальклору Беласточчыны выступаў са сваёй праграмай у кінатэатры прафесіянальных саюзаў у Беластоку.

■ 16-га верасня старшыня і сакратар ГП БГКТ Міхась Хмялеўскі і Янка Зенюк, а таксама журналіст «Нівы» Мікалай Гайдук сустрэліся ў Варшаве з дырэктарам Дома савецкай культуры ў Варшаве Яўгенам Шылам. Былі абмеркаваны формы супрацоўніцтва БГКТ з Домам савецкай культуры. БГКТ і далей будзе бясплатна атрымоўваць савецкія фільмы, а таксама прапагандны матэрыял аб дасягненнях СССР і БССР.

■ 17-га верасня прэзідыум беластоцкага (павятовага) аддзела БГКТ на сваім пасяджэнні займаўся наступнымі пытаннямі: 1) даў ацэнку нядаўна адбыўшамуся фэстыну БГКТ у Рыбаках, 2) абмеркаваў падрыхтоўку праўлення аддзела да правядзення справаздачна-выбарчай кампаніі ў гуртках БГКТ, да абслугі якой вызначыў паасобных актывістаў, 3) звярнуў увагу на аплочванне членскіх складчын. Найлепш з аплочваннем членскіх складчын у Гарадку, Страшаве і Міхалове.

■ 18-га верасня прэзідыум сямяціцкага аддзела БГКТ абмеркаваў справы, звязаныя са справаздачна-выбарчай кампаніяй БГКТ і пленумам аддзела, які адбудзецца 17-га кастрычніка.

■ 18-га верасня пленум гайнаўскага аддзела БГКТ падсумаваў кампанію святкавання 15-ай гадавіны БГКТ, а таксама абмеркаваў пытанні, звязаныя з заданнямі гурткоў БГКТ у сувязі з дырэктывамі ЦК на VI з'езд ПАРП і справаздачна-выбарчай кампаніяй у БГКТ. На гэтыя тэмы выступіў з дакладам старшыня аддзела БГКТ Аляксандр Іванюк. На пленуме выступіў сакратар павятовага камітэта ПАРП Людвіг Бартосяк, які высока ацаніў дзейнасць БГКТ на Гайнаўшчыне і моцна падкрэсліў тыя заданні, якія ставіць таварыства перад сваімі гурткамі і членамі ГП БГКТ. З прамовай выступіў таксама сакратар ГП БГКТ Янка Зенюк, а таксама прадстаўнікі гурткоў Я. Навіцкі, К. Грыц, В. Дзун, Г. Тапалянская, Я. Шыманюк — кіраўнік драмгуртка і іншыя. (мх)

VI ПЛЕНУМ ГП БГКТ

ДОБРЫ напрамак

У папярэднім нумары мы зрабілі кароткі агляд працы VI пленума ГП БГКТ, які адбыўся 12 верасня г.г. Сённяшні артыкул прысвячаем агляду дыскусіі.

Неабходна заўважыць, што як у ходзе ўсяго пленума, так і ў часе дыскусіі панавала працавітая атмасфера, а выказванні выступаючых мелі характар канкрэтных прапаноў, накіраваных на далейшы ўздым грамадскай і культурна-асветнай дзейнасці гурткоў, аддзелаў і Галоўнага праўлення нашай арганізацыі.

А. Мартыновіч — старшыня сямяціцкага аддзела БГКТ і адначасова старшыня гуртка ў Вілінаве паведаміў, што ў гэтым павеце 65% членаў БГКТ з'яўляюцца членамі Польскай аб'яднанай рабочай партыі. Кіруючая роля ПАРП і супрацоўніцтва гурткоў БГКТ з пярвічнымі партыйнымі арганізацыямі мае месца ў штодзённай працы, грамадскіх ініцыятывах і культурна-асветнай дзейнасці. Прыкладам выдатных вынікаў такога садзеяння з'яўляецца пабудова дома культуры ў Вілінаве. Ініцыятыва аб пабудове выйшла ад пярвічнай партыйнай арганізацыі, а яе рэалізацыя адбывалася супольнымі сіламі ППА і гуртка БГКТ.

Культурна-асветныя мерапрыемствы ўдаюцца звычайна толькі там, дзе належным чынам працуе гурток БГКТ. Гэтаму доказ — павятовы фэстын у Літвінавічах прайшоў паспяхова, бо ў гэтай мясцовасці дзейнічае актыўны і працавіты гурток БГКТ. Адну з чарговых нарад старшыняў гурткоў БГКТ сямяціцкі аддзел збіраецца прысвяціць абмену вопытам працы гэтых асноўных звенняў нашай арганізацыі.

В. Леанюк — інструктар бельскага аддзела і адначасова член гуртка БГКТ у Плёсках падзялілася з прысутнымі вынікамі працы свайго гуртка. Пры тым яна заўважыла, што гурток у Плёсках мае эксперыментальны характар. У яго дзейнасці выпрабоўваюцца розныя новыя арганізацыйныя прыёмы і культурна-асветныя мерапрыемствы. І так, у гуртку, які складаецца з 30 асоб, выдзелены паводле зацікаўлення членаў тры секцыі: мастацкая, гістарычная, збірання мясцовага фальклору і экспанатаў матэрыяльнай культуры. Гэтакі падзел дазваляе гуртку ахапіць асноўныя дзялянкі працы БГКТ і вельмі спраўна праводзіць розныя мерапрыемствы. Першы экзамен эксперыменту выпаў на выдатна. Былі ім народныя дажынкі ў Плёсках. Іх усёцэла падрыхтаваў гурток БГКТ. А працы было шмат: дэкарацыі, даклады, мастацкая частка, народныя касцюмы і г.д., — усё гэта вымагала многа захаду, але дзякуючы падзелу адказнасці за паасобныя пункты праграмы і належнай працы секцый урачыстасць удалася на славу. У апініі сяла гэта былі адзіныя сапраўдныя народныя дажынкі ў гісторыі Плёсак. Гістарычная секцыя гуртка сабрала ўжо значны матэрыял да хронікі мясцовасці, а фальклорная секцыя з выяўленых экспанатаў матэрыяльнай культуры збіраецца заснаваць у Плёсках своеасаблівы маленькі краязнаўчы музей. Пры гэтым гурток не абмінае і чынаў на карысць асяроддзя. У сучасны момант пры падтрымцы пярвічнай партыйнай арганізацыі ён вырашыў заняцца справай укладкі тратуару ў сваёй вёсцы. Вопыт гуртка з Плёсак В. Леанюк мае намер перанесці ў іншыя мясцовасці Бельскага павета

А. Рафаловіч — намеснік старшыні сакольскага аддзела БГКТ падкрэсліў,

Працяг на стар. 4

ВЫХОДЗЯЧЫ З ДЫРЭКТЫЎ ПАРТЫІ

АБ'ЯДНАНЫЯ Ў ФАН

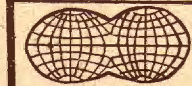
Апублікаваныя дырэктывы партыі на VI з'езд і прадстаўлены ў іх напрамак хуткага далейшага развіцця нашай краіны натхняе ўвесь польскі народ на новыя працоўныя подзвігі. Шырыцца спаборніцтва ў гонар VI з'езда ПАРП. Усе людзі добрай волі ў нашай краіне выяўляюць нявыкарыстаныя рэзервы ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, намагаюцца яшчэ лепш, яшчэ эфектыўней працаваць, каб памнажаць матэрыяльную і духоўную маёмасць сваёй Айчыны.

У мабілізаванні народнага працоўнага ўздыму вялікую ролю адыгрывае Фронт адзінства народа. «Фронт адзінства народа, — гаворыцца ў дырэктывах, — з'яўляецца адлюстраваннем супольнай пастаўы ўсіх патрыятычных, свядомых і актыўных грамадзян адносна асноўных інтарэсаў народа і дзяржавы, а таксама асноўных праблемаў будовы сацыялізма. Ядром Фронту адзінства народа з'яўляецца Польская аб'яднаная рабочая партыя, Аб'яднанае людовае странніцтва і Дэмакратычнае странніцтва. Фронт адзінства народа ўтварыўся ў выніку перамен дзяржаўнага ладу, дзякуючы якім галоўныя класы нашага грамадства — рабочыя і сяляне — стварылі фундамент развіваючайся і паглыбляючайся народнай еднасці. У рамах Фронту адзінства народа і на аснове яго праграмы развіваюць дзейнасць члены партыі, члены палітычных странніцтваў і беспартыйныя, людзі веруючыя і няверуючыя».

Адным са звенняў Фронту адзінства народа з'яўляецца наша арганізацыя — Беларускае грамадска-культурнае таварыства. БГКТ актыўна ўключаецца ва ўсе справы свайго асяроддзя і па меры сваёй магчымасці дапамагае партыі прывіваць сацыялістычную ідэалогію — сацыялістычны патрыятызм, інтэрнацыяналізм, сацыялістычныя адносіны да

(Працяг на стар. 5)

◆ Падзеі ◆ Здарэнні ◆ Факты ◆ Каментарыі ◆ Весткі ◆

 **СВЕТ**  **БССР**  **ПОЛЬШЧА**  **ВАЯВОДСТВА**

СВЕТ

XXVI СЕСІЯ ААН

21 верасня ў Нью-Йорку адкрылася XXVI сесія Генеральнай Асамблеі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Сесія, якая працягнецца да 21 снежня, абяцае быць вельмі напружанай. У яе парадку дня 109 пытанняў. Гэта самы вялікі парадак дня за гісторыю Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Пры ўсім мностве праблем галоўнымі з іх, як і раней, застаюцца пытанні ўмацавання міру і міжнароднай бяспекі. На гэту цэнтральную задачу Арганізацыі Аб'яднаных Нацый звярнуў ўвагу генеральны сакратар ААН У Тан у сваім уступным дакладзе да агляду дзейнасці Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Як і ў мінулым, ініцыятарам важнейшых прапаноў, накіраваных на далейшае ўмацаванне міжнароднай бяспекі, у гэтым годзе зноў выступіць Савецкі Саюз і іншыя сацыялістычныя краіны.

Чакаецца вялікая дыскусія па пытанню прадстаўніцтва КНР у ААН. У гэтым годзе Злучаныя Штаты ўпершыню адмовіліся ад адкрытага супраціўлення аднаўлення законных правоў гэтай краіны ў ААН. Адначасова ЗША спрабуюць навязаць сесіі ідэі аб так званым двайным прадстаўніцтве Кітая, настойваючы на захаванні ў ААН чанкайшыстаў. Што датычыць сацыялістычных краін, то яны, як вядома паслядоўна і прынцыпова выступаюць за аднаўленне законных правоў КНР ў ААН і выгнанне з міжнароднай арганізацыі чанкайшыстаў.

ВЫСТУПЛЕННЕ В. БРАНТА

Выступаючы на сумесным пасяджэнні праўлення СДПГ і праўлення фракцыі ў бундэстагу, В. Брант даў высокую ацэнку вынікам сустрэчы ў Крыме з Л. Брэжневым.

Паляпшэнне адносін паміж абедзвюма дзяржавамі, заявіў ён, пачалося ўжо, і яно будзе працягвацца, хоць дагавор паміж ФРГ і СССР яшчэ не ратыфікаваны. У гэтай сувязі канцлер адзначыў вялікае значэнне ратыфікацыі гэтага дагавору.

В. Брант сказаў, што ў час сустрэчы ў Крыме была дасягнута дагаворанасць аб заключэнні новых пагадненняў паміж абедзвюма краінамі: пагадненне аб паветраных зносінах, гандлёвага дагавору, пагадненне аб навукова-тэхнічным абмене, аб развіцці культурных і спартыўных сувязей, а таксама аб абмене паміж маладзёжнымі арганізацыямі.

ГРЫЗНЯ

Віцэ-прэзідэнт марыянетачнага паўднёвав'етнамскага рэжыму Нгуен Као Кі ў інтэрв'ю амерыканскаму тэлебачанню заявіў, што яму вядома аб планах замаху на яго жыццё.

У гэтым жа інтэрв'ю Као Кі прызнаў, што паміж ім і прэзідэнтам Нгуен Ван Тхіеу існуюць разнагалоссі. Калі Тхіеу, заявіў Кі, «паспрабуе загнаць мяне ў куток, ужыве сілу, то выбару не будзе, і на сілу я адкажу сілай». Кі таксама сказаў, што Тхіеу так апасаецца за сваю бяспеку, што рэдка спіць у прэзідэнцкім палацы ў адным і тым жа памяшканні дзве ночы запар. (А. К.)

БССР

НА МАЗЫРСКАЙ НАФТАБУДОВЕ

Паспяхова здзяйсняецца пабудова мазырскага нафтаперапрацоўчага завода, сыравінай для якога будзе багатая беларуская нафта. Зараз будаўнікі мантуюць падсобныя памяшканні, адміністрацыйны корпус і палігон для вырабу жалезабетонных канструкцый. Яны асабліва павысілі прадукцыйнасць сваёй працы ў час ударнай перадкастрычніцкай вахты.

УБОРКА БУЛЬБЫ

Сёлета ў Беларусі пад бульбай занята амаль 500 тысяч гектараў. Каб дапамагчы працаўнікам калгасаў і саўгасаў у гэтай цяжкай працы, пастаўлена ў іх распараджэнне на 1700 бульбяных камбайнаў больш, чым іх было ў мінулым годзе. Апрача гэтага, да ўборкі бульбы наладжана звыш 15 тысяч трактарных капалак.

КАБ БОЛЬШ БЫЛО МЯСА

Пад Мінскам у саўгасе імя Ульянава будуюць вялікую свінагадоўчую ферму на 8 тысяч галоў.

СЯБРОЎСТВА МОЛАДЗІ

У Мінску гасціла дэлегацыя Венгерскага камуністычнага саюза моладзі на чале з загадчыкам аддзела рабочай моладзі Цэнтральнага Камітэта ВКСМ Андраішам Керы. Венгерскія госці сустрэліся з І сакратаром Цэнтральнага Камітэта Ленінскага камуністычнага саюза моладзі Беларусі У. І. Падрэзам, былі прыняты ў Цэнтральным Камітэце КПБ, наведалі школы і прадпрыемствы, пабывалі ў Хатыні.

З АФРЫКІ

На сцэне Беларускай дзяржаўнай філармоніі гастраліраваў экзатычны, негрыцянскі ансамбль песні і танца з Сьера Леоне. Афрыканскія артысты і мінская публіка былі вельмі задаволены з гэтай сустрэчы.

ГРОДЗЕНСКІ ТЭАТР

Гродзенскі абласны драматычны тэатр 2 кастрычніка распачынае свой юбілейны, 25-ты сезон творчай дзейнасці. У гэтым сезоне на афішах тэатра знойдуцца, між іншым, наступныя п'есы: «Пад зорамі» — па матывах вядомага рамана Піліпа Пестрака «Сустрэнемся на барыкадах» і К. Сіманава «Рускае пытанне».

ПАМЁР А. АЛЕШКА

Антон Алешка сваю літаратурную біяграфію распачаў у 1932 годзе, калі часопіс «Беларусь калгасная» надрукаваў яго апавяданне «Песня восені». Затым з-пад пяра пісьменніка выйшлі кнігі: «Маладосць», «Раніца», «Іх першыя вітае сонца», «Пяць сутак», «Над намі мільён вышыні», «Дарогі без следу». Па прафесіі быў ён ваенным лекарам. Шмат гадоў праслужыў у авіяцыі. Таму найбольш месца ў сваёй творчасці адвёў ён геройскім подзвігам савецкіх лётчыкаў. Памёр пасля цяжкай і працяглай хваробы на 58 годзе жыцця. (вр)

ПОЛЬШЧА

ВІЗІТ Э. ГЕРКА

25 верасня г.г. І сакратар ЦК ПАРП К. Герэк наведаў Келецкае ваяводства. Правёў ён сустрэчу з актывам фабрыкі грузавікоў у Старахавіцах, якая зараз грунтоўна мадэрнізуецца. І сакратару ЦК ПАРП былі паказаны ўсе новыя прататыпы грузавікоў, у тым ліку «Стар-224» і «Стар-226». Затым Э. Герэк наведаў металургічны завод імя Навоткі ў Остроўцу Свентакшыскім і прадпрыемства гіпсавай прамысловасці «Даліна Ніды» ў Гацках каля Пінчова. Прадпрыемства ў Гацках мае магчымасці павялічыць прадукцыю гіпсу на 160 тысяч тон у год.

І сакратар ЦК ПАРП цікавіўся ўмовамі працы калектываў і перспектывамі развіцця прадпрыемстваў. Звярнуў ён увагу на патрэбу комплекснага вырашэння праблемы шырэйшага выкарыстоўвання гіпсу ў будаўніцтве.

ЛЕПШАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ

Міністр унутранага гандлю Эдвард Шнайдэр заявіў, што ў апошнім квартале гэтага года на спажывецкім рынку будзе 18 працэнтаў мяса і мясных вырабаў больш, чымсьці было ў той самы час у мінулым годзе. Нягледзячы на значнае павелічэнне мясных вырабаў, рынак не будзе поўнасцю забяспечаны. Таму будзе павялічаны продаж рыбы і курацін, а таксама маргарыны «Мая».

Калі гаварыць аб забеспячэнні вясковага рынку будаўнічымі матэрыяламі, дык наглядаецца недахоп цэменту, этэрніту, металургічных вырабаў і г.д. З-за таго, што запатрабаванне на гэтага роду вырабы вялікае, Палітбюро дало ўказанне ўраду, каб той зрабіў захады адносна дадатковага павелічэння тых вырабаў яшчэ ў бягучым годзе. Неабходна таксама палепшыць дзейнасць гандлёвых і прамысловых прадпрыемстваў, а таксама формы іх узаемнага супрацоўніцтва. Гандаль павінен купляць тавары адпаведнай якасці і перш за ўсё такія, на якія ўтрымоўваецца запатрабаванне. Рада Міністраў забавязала Ваяводскія рады нарадовыя да прааналізавання дзейнасці крамаў і пунктаў паслуг у ваяводствах і пашукаць спосабаў на лепшае забеспячэнне пакупнікаў. На заканчэнне міністр Э. Шнайдэр праінфармаваў аб тым, што ў першай палавіне снежня г.г. будзе разгледжана справа забеспячэння рынку ў будучым годзе. Асабліва звернута будзе ўвага на такія пачынанні, якія будуць садзейнічаць трываламу паляпшэнню на рынку.

«ВАРШАЎСКАЯ ВОСЕНЬ»

У Варшаве закончыўся традыцыйны 15 міжнародны фестываль сучаснай музыкі «Варшаўская восень». У яго праграме было выканана больш 70 музычных твораў. У фестывалі прымалі ўдзел многія сімфанічныя аркестры і оперныя калектывы. Сярод гасцей — камерны аркестр Літоўскай філармоніі, Дрэздэнская дзяржаўная капела, румынская «Музыка нова», чэхаславацкі калектыў і іншыя. (яц)

ВАЯВОДСТВА

СУСТРЭЧА БУДАЎНІКОЎ

На днях адбылася сустрэча працаўнікоў будаўніцтва з І сакратаром ВК партыі, паслом А. Лашэвічам і раднымі МРН. На сустрэчы прысутнічалі старшыня прэзідыума МРН З. Безубік, сакратар гарадскога камітэта Т. Матусік, намеснік старшыні прэзідыума МРН Ю. Крэтовіч і старшыня камісіі будаўніцтва МРН І. Собчык.

У размове было падкрэслена, што за мінулыя два гады ў горадзе было аддадзена ў карыстанне шэраг прамысловых аб'ектаў, у выніку чаго было створана 5 тыс. новых месц для працы. У жыллёвым будаўніцтве збудавана было 3 тыс. памяшканняў, і дзякуючы гэтаму 60% беластачан жыве ўжо ў новых будынках. Шмат зроблена было і ў камунальнай гаспадарцы горада. На наступныя два гады (1971—72) плануецца аддаць у карыстанне 3600 памяшканняў, г.зн. на 600 памяшканняў больш, чым за папярэднія два гады.

ГОСЦЬ З ГРОДНА

У мінулым тыдні на Беласточчыне прабываў галоўны рэдактар «Гродзенскай праўды» тав. Аляксандр Богуш. Госць пазнаёміўся з Беластокам, наведаў Бельск, Гайнаўку і Белавежу. Пабываў тав. А. Богуш у Варшаве.

На заканчэнне візіту госць з Савецкай Беларусі сустрэўся ў Ваяводскім камітэце партыі з тав. Ул. Юшкевічам, дзе было абмеркавана шэраг спраў, якія цікавілі як гродзенскіх, так і беластоцкіх журналістаў.

НАРАДА САКРАТАРОЎ

21 верасня ў Ваяводскім камітэце партыі адбылася нарада сакратароў прапаганды павятовых камітэтаў. Прысвечана яна была абмяркоўцы заданняў партыйнай прапаганды ў перадз'ездаўскай кампаніі. На нарадзе сакратар ВК тав. Ул. Юшкевіч звярнуў увагу на тое, каб так званыя арганізацыйна-тэхнічныя справы не засланілі сабой сутнасць самой дыскусіі і каб перадз'ездаўская дыскусія будзіла і актывізавала членаў партыі і беспартыйных. Неабходна ўсіх пазнаёміць з дырэктывамі з'езда і стварыць адпаведныя ўмовы для спакойнай, але канкрэтнай дыскусіі.

ЭКАНАМІСТЫ Ў ДЫСКУСІІ

Члены беластоцкага аддзела Польскага эканамічнага таварыства, уключаючыся ў перадз'ездаўскую дыскусію, склалі праграму прац, у якіх яны хочуць адказаць на пытанне: што і як можна палепшыць на сваім прадпрыемстве і ва ўсёй сваёй галіне прамысловасці. У сярэдзіне кастрычніка эканамісты плануюць правесці праблемныя дыскусіі ў розных галінах прамысловасці.

НОВЫ ГОД ПРАЦЫ

У мінулую нядзелю з нагоды адкрыцця новага года гарцэрскай працы адбылася сустрэча інструктароў гарцэрства з сакратаром ВК партыі Ул. Юшкевічам, намеснікам старшыні прэзідыума ВРН Р. Лазаровічам і куратарам беластоцкай школьнай акругі Э. Крынскім.

На сустрэчы былі ўручаны заслужаным дзеячам гарцэрства высокія дзяржаўныя ўзнагароды. (яч)



Niedziela 3.X.

7.45 Program dnia. 7.50 TV Kurs Rolniczy: „Parowanie ziemniaków". 8.25 „Przypominamy, radzimy". 8.35 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 9.00 TV Klub Śmiałych. 9.55 „Na lotnisku" — rep. z pokazów lotniczych i szybowcowych. 10.45 „Kuba" cz. I — rep. („W cztery świata strony"). 11.25 Sprawozdanie z międzynarodowych mistrzostw w tenisie stołowym (Wrocław). 12.15 Dziennik. 12.30 Gra Orkiestra TV Katowice. 12.50 „W obiektywie". 13.25 „Przemiany". 13.55 PKF. 14.05 Sprawozdanie z finałów Mistrzostw Polski na żużlu (Rybnik). 15.30 Dla dzieci. 16.20 TV Spotkania Teatralne: Z. Nałkowska — „Granica". 18.10 „Nie wierzcie pogodzie" — ballady Bułata Okudżawy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Panna z dziećmi" — film fab. czechosł. 21.30 Magazyn sportowy. 22.00 Estrada Literacka: J. St. Sito — „Mów z nią domowym nie przewoźnym rymem".

Poniedziałek 4. X.

15.20 i 23.00 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 18.00 „Kino Filmów Animowanych". 18.30 „W Sajnach" — film radz. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: J. Słowacki — „Fantazy". 22.10 Dziennik. 22.25 Program rozrywkowy.

Wtorek 5.X.

10.00 „Powszednie dni" — film fab. NRD cz. II. 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) Język polski — B. Brecht — „Matka Courage i jej dzieci". 12.45 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze: „Uszlachetnianie pasz". 15.20 i 22.30 Politechnika TV I roku. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Była susza i co dalej...". 17.10 „Oferty". 17.25 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Powszednie dni" — film fab. NRD cz. II. 21.10 „Kontakty". 21.40 „Siedmiu młodych" — program rozr. jug. 22.10 Dziennik.

Środa 6.X.

9.55 Dla szkół: (kl. VIII) Historia — „Pierwsze lata niepodległego bytu". 10.30 „Stracone złudzenia" — film franc. cz. IV. 13.40 „Wybieramy zawód". 15.20 i 22.55 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Klub Kluczników", „Galeria na medal", Zrób to sam". 17.30 „Stocznia nad Wisłą". 18.00 „Rośliny żyją" („Poznajemy przyrodę") odc. I. 18.20 TV Kurier Warszawski. 18.35 Wszechnica TV: „Sztuka liczenia". 19.10 Przemówienie Ambasadora Niemieckiej Republiki Demokratycznej z okazji święta narodowego NRD. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Stracone złudzenia" — film franc. 21.00 „Światowid". 21.30 PKF. 21.40 „Wizyta u pani Ewy". 22.35 Dziennik.

Czwartek 7.X.

8.15 Matematyka w szkole: „Problemowe wprowadzenie pojęć matematycznych" cz. I. 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — „Tetmajer—Kasprowicz—Staff". 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) Język polski — „Bertolt Brecht". 12.45 Dla szkół: (kl. VII) Język polski — „Jan Kochanowski". 15.20 i 22.30 Politechnika TV I roku. Geometria wykreślna. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem". 17.45 Magazyn ITP. 18.00 „Jantarowy kwiat" — program muzyczny. 18.30 TV Kurier Białostocki. 18.45 „Kibice postępu". 19.15 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Autokarem przez noc" — film fab. jap. 21.05 „Ziemi nie przypisany" — rep. 21.35 Recital piosenkarski Leszka Długosza. 22.05 Dziennik.

Piątek 8.X.

8.00 TV Kurs Rolniczy: „Analiza wyników rozwoju produkcji rolnej w gromadzie" cz. II. 9.00 Dla szkół: (kl. VII) Zajęcia techniczne — „Metale". 10.00 „Autokarem przez noc. — film fab. jap. 12.45 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — „Tetmajer—Kasprowicz—Staff". 15.20 i 22.50 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telesfora". 17.35 „Nie tylko dla pań". 17.55 „Za kierownicą". 18.25 TV Kurier Mazowiecki. 18.40 „Szymon Kobyliński jako taki". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Aktorka" — film TVP z c. „Klasyka światowa". 20.30 „Kraj". 21.10 Teatr TV: „Listy Stanisławy Przybyszewskiej". 22.30 Dziennik.

Sobota 9.X.

8.25 „Cierpienia młodego Bohaczka" — film fab. czechosł. 9.55 Dla szkół: (kl. VI) Geografia — „Okres węglowy Polski". 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o człowieku — „Postawa". 11.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — „Tetmajer—Kasprowicz—Staff". 12.45 Dla szkół: (kl. VII) Fizyka — „Siły i maszyny". 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.40 Teatr Młodego Widza: J. Domagalik — „Anka". 17.20 Przegląd wydawnictw. 17.40 „Z kamerą wśród zwierząt". 18.15 „List z Majorki" — program muz. rozr. 18.35 „Pegaz" 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 „Muzyka lekka, łatwa i przyjemna". 21.20 Dziennik TV i Wiadomości sportowe. 21.40 „Cierpienia młodego Bohaczka" — film. fab. czechosłowacki. 23.10 „Bez przerywników" — śpiewa Georgio Gaber.



Piątek, 1 października

8.05 Dla dzieci. 8.15 Film dla dzieci. 8.45 Moja pięciolatka. 9.00 Poznajcie się. 10.00 Nowiny. 14.15 Program dnia. 14.20 Nowiny. 15.15 Dla uczniów. 15.35 Panorama nowin. 16.10 Film animowany dla dzieci. 17.00 Hokej. „Chimik" (Woskresieńsk) — CSKA. 19.15 Czas. 19.45 Koncert orkiestry im. Osipowa. 20.45 Finał mistrzostw Europy w siatkówce. Transmisja z Włoch.

Sobota, 2 października

7.45 Koncert. 8.30 Dla dzieci. 9.00 Ekran zbiera przyjaciół. 10.30 Przegląd międzynarodowy. 11.20 Republikański festiwal twórczości ludowej. 12.50 Dla uczniów. 13.50 W świecie zwierząt. 15.00 Piłka nożna. „Torpedo" (Moskwa) — „Dynamo" (Kijów). 16.45 Szkatułka muzyczna. 17.00 Uroczyste otwarcie IV wszechzwiązkowego festiwalu filmów TV. 17.30 Koncert. 18.20 Czas. 18.50 Film fab. 20.40 Śpiewa S. Daniluk.

Niedziela, 3 października

8.00 Kiosk muzyczny. 8.30 Dziś — Dzień Nauczyciela. 9.00 Koncert dla nauczycieli. 9.40 Poezja. 10.00 Spektakl TV. 11.00 Dla żołnierzy. 12.00 Dla uczniów. 13.15 Uniwersytet TV. 14.00 Piłka nożna. „Spartak" (Moskwa) — „Dynamo" (Mińsk). 14.45 Film animowany. 15.00 Klub filmowy. 16.00 Nowiny. 16.10 Spotkanie muzyczne. 16.50 Program międzynarodowy. 17.20 Film fab. 19.00 Czas. 19.30 Spotkanie na Dnieprze. 20.10 Koncert życzeń. 20.50 Kronika festiwalu filmów TV. 21.05 Nowiny.

БЕЛАВЕЖА

ОРГАН ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 154

МІХАСЬ КРАСОЎСКІ



Нарадзіўся я і правёў сваё дзяцінства на Беласточчыне, ў невялічкай вёсцы, што ляжыць на старым тракце. Праходзіў ён цераз недалёка паложанае ад нашай вёскі, нават рухлівае як на тыя часы, мястэчка, заселенае некалькі тысячамі жыхароў, пераважна яўрэяў-гандляроў, рамеснікаў, а нават уласнікоў каля дзесятка гарбарняў і рэзняў. Таму-то праезных цераз нашую вёску людзей ніколі не бракавала. А мяне якраз і займалі праезныя, што гутарылі на незразумелай мове: яўрэі або цыганы.

На месяц раз з ранняй вясны да позняй восені, праходзіў цераз вёску ў бліскучых чобатах, кароткай куртцы, зялёным капелюшы, з раменнай торбай на раменным паску цераз плячо зграбны венгерац Франко. Гучаў ён голасна адно і тое ж слова — «Каструваць!»

Франко быў заўсёды пажаданай і шанаванай сялянамі асобай, бо апрача яго навокал не было ветэрынараў. Элегантны ж венгерац быў умелым ветэрынарам дый прылюдным у абходзінах з людзьмі чалавекам. Умеў ён гутарыць на польскай мове столькі, колькі трэба было, каб дагаварыцца з сялянамі. Рэшту ж гаварыў як да людзей, так і сам да сябе на нікому незразумелай венгерскай мове. І да таго так заразліва рагатаў, што рагаталі ўсе яго слухачы, ні ў зуб не разумеючы, з чаго смяюцца.

— Агонь яго знае, — раз сказаў дзядзька Анупрэй, — можа ён і непрыстойнымі словамі абзывае нас, а мы смяемся бы дурні...

Любілі Франка і мы, усе дзеці, хоць і трымаліся ад яго на бяспечнай адлегласці. Найасаблівей мы, хлапчукі, бо ён калі-некалі, паварочваўся ў наш бок, тыкнуўшы пальцам сабе між ног, гаварыў, што зробіць нам «чык-чык».

Я заўсёды дакучаў маці допытамі, чаму гэтыя людзі: яўрэі, цыганы і венгерац Франко, — гутараць на такой незразумелай мове. А маці мне на гэта адказвала адно і тое ж: яўрэі гергочуць па-яўрэйску, бо яны яўрэі; цыганы лапочуць па-цыганску, бо яны цыганы, а Франко шваргоча па-венгерску, бо ён венгерац.

— А мы па-якому гутарым?

— Папросту, — усё адказвала маці, — бо мы людзі прастыя.

— Як то, — гавару, — «прастыя»? А чаму? Баба Балдоха сагнёна зусім, якая ж яна простая? Або бабка Керта — зусім скасабочана. Ці Дзяніска гарбаты...

— Бо яны калекі. А калекі бываюць ва ўсіх народаў. І адчапіся, змілуйся, ад мяне. Не дакучай мне сваімі допытамі, бо лазой адхварашчу...

Так я застаўся між простымі аднавяскоўцамі простым да дзесяцігадовага ўзросту, калі стаў вучнем трэцяга класа начальнага вучылішча, у якім ужо былі ўрокі геаграфіі і гісторыі.

На ўроку я даведаўся, што Гродзенская губерня, а значыць і Беласточчына, дзе знаходзіцца наша вёска, заселены, апрача літоўцаў і яўрэяў, беларусамі — рускім племем, мова якога розніцца ад чыста рускай прымессю польскіх слоў. Беларусамі яны называюцца таму, што маюць у вялікай павазе бела-русыя валасы, а ўсе носяць вопратку белую, ад кашулі пачаўшы і на свіце скончыўшы.

У тым часе і ў нашай ваколіцы вопратка ва ўсіх сялян была белая. І тут у мяне з'явілася здагадка: ці мы прастыя людзі і не ёсць часам гэтымі самымі беларусамі? Хто ж выясніць мне гэта? І я надумаўся звярнуцца да свайго бацькі.

Мой бацька, маючы зусім мала зямлі і вялікую сям'ю, увесь час круціўся па заробках. Бывала, што і па некалькі тыдняў не начаваў дома. Як і прыходзіў дахаты, то спяшаўся зрабіць як найхутчэй залеглую работу на гаспадарцы. Ніколі не меў часу заняцца дзецьмі, усё прыхваткамі абменьваўся з намі пару словамі. Я, аднак, дапільнаваў яго ў вольную хвіліну:

— Тату, ці мы, людзі простыя, і не ёсць часам беларусы?

— Вядома — беларусы, — кажа бацька. — І наша мова, як яе завуць простай, і ёсць беларуская. Вось служыў я ў салдатах аж у Магілёўскай губерні, то і там усе гутараць на гэтай жа мове простай, як і мы.

— А чаму нас, беларусаў, вучаць на рускай, а не на сваёй роднай мове?

— А гэта таму, што рускі цар-гасудар валодае намі.

— А ці ў беларусаў быў калі свой цар беларускі з беларусаў-беларус?

— Вось гэтага, сынок, я нідзе ні ад каго не чуў, каб цар быў беларускі з беларусаў. Ды мне думаецца, што з беларуса не можа быць цара, бо наш беларускі народ увесь сялянскі. Бедны ён і цёмны, нявучаны. Цары ж ды каралі заўсёды паходзяць з багацеяў. Натурай наш брат-беларус не падыходзіць да гэтакай вакансіі. Занадта ён справядлівы, мяккасардэчны. А цар — тым ён і цар, што мае сэрца цвёрдае, як камень. З натуры ён жорсткі, нячулы на жаль і слёзы людскія, ані на...

І бацька раптам змоўк, гледзячы мне проста ў вочы, як бы першы раз мяне бачыў. Я не вытрымаў гэтага погляду і адвёў свае вочы ўбок.

— Аднак ты, сынок, хоць і малы яшчэ, але не дурань. Ды гутарыць аб гэтай цацы небяспечна. Можна без часу-пары загінуць. Вырасцеш — даведаешся аб усім сам. Ты ж ужо пісьменны.

З. СТАСЬКЕВІЧ



Жарам гаркім палае зямля,
Бы юнацкае сэрца звонкае,
Калі зловіць першае шчасце.
Раскацілася сіняе неба
У залацістым заліве сонца.
Закрасавала шчодрая багіня
Зялёнай руннюнад блакітным
парасонам,
Золатам сонца ад вякоў па ныне,
Расцалаваная зямля —
Санта Мадонна.
Зліўшы душы з вірам жыцця,
Ідуць тыя, хто хоча піць роскаш
бясконца.
Дарма ловіш шорахі ветру,
У цішыні беззаганнай, гарачай,
Толькі сэрца парыўна б'ецца
Сэрца любіць...
Любіць...
Няйначай...

* ✲ *

На алавяным, шэрым небе згаслі зоры.
Асірацілі месяц доўгарогі.
Дзень шумнацечны
Штохвіліну набліжаўся на парогі.
А мы з табой — чаромуха — не спалі,
Мы — ноч кахалі.
Кахалі запах чыстага паветра,
Мігценне зор,
Кахалі шорах ветру ў тваіх кветках
І рос прастор,
І цішыню на вуліцы кахалі,
Бо толькі мы з табой — чаромуха —
Не спалі.

* ✲ *

За воблачнай шырмай
Румяніцца золак.
Заспаная рунь
Затаілася ў росах.
Рукі поўныя — макаў,
Васількі ў косах,
У вачах затапіліся вочы,
Сэрцы запоўніліс кроўю,
А мы — любоўю...
А мы — любоўю...

* ✲ *

Апусціла лісцё рабіна
Па самлелых ад стомы галінах
І стаіць у маркоце, паныла,
Бы дзяўчына, што шчасце згубіла.
Пабляднелі ад сушы каралі,
Што красу прыдавалі рабіне,
Як бы знятыя болем і жалем
Пабялелі вусны дзяўчыне.
Апусціла галінкі рабіна
І у неба глядзець не стала,
Дождж падвёў, бы хлапец дзяўчыну,
На якога яна так чакала.
Толькі ноч кучаравую рэзвіць —
Хоць скупою расою падсыпле —
Днём ізноў, у спякоце, гарэзніць
Бы дзяўчына, што долі не вып'е.

ШТО НОВАГА Ў МІНСКУ?

„АМНІСТЫЯ"

Заўсёды, калі даводзіцца мне бываць у Мінску, пытаю ў сяброў і знаёмых: «Што новага?». Яны ўжо ведаюць, што не цікаўлюся я ў гэтым выпадку навінкамі моды, ды нават і не здзіўляючымі поспехамі мінчан у сучасным будаўніцтве. Цікавяць мяне перш за ўсё культурныя зрухі, тое новае, што дзеецца ў беларускай літаратуры і літаратурнай крытыцы.

— Ідзі на «Амністыю», — сказалі мне ў жніўні аднагалосна і знаёмыя літаратары, і сяброўка-лекар, і сваячка-інжынер. Для чытача неспакушанага растлумачваю: «Амністыя» — гэта апошняя п'еса маладога беларускага драматурга Міколы Матукоўскага, камедыя, якая нарабіла шмат шуму ў Мінску, камедыя, на якую вось ужо цэлы год натоўпамі валіць народ, а каб дастацца на яе прэм'еру, ужо за квартал ад Беларускага драматычнага тэатра, дзе п'еса была пастаўлена, на тралейбусным прыпынку спынялі людзей жадаючыя папасці ў тэатр і пыталі, ці няма лішняга білета.

Вельмі прыемна, што ў беларускую драматургію, (якая, дарэчы, не магла раней пахваліцца надзвычайнымі дасягненнямі) трывала ўваходзяць імёны маладых беларускіх літаратараў.

Калі можна гаварыць аб нейкіх асабістых эмоцыях, што датычаць наогул беларускай літаратуры апошняга часу, дык пасля рамана Івана Мележа «Людзі на балоце» і аповесцей Васіля Быкава, менавіта апошняя п'еса М. Матукоўскага зрабіла на мяне вялікае ўражанне. І здаецца, што неўзабаве побач з партрэтамі вядомых беларускіх аўтараў К. Крапівы, А. Макаёнка, А. Маўзона, І. Мележа, што вісяць у фае Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра паявяцца партрэты і новых, маладых аўтараў, стала і нязменна даючых матэрыял на беларускую сцэну.

П'еса «Амністыя» — гэта не першы драматычны твор Міколы Матукоўскага. Мінскі тэатр юнага гледача, так званы ТЮЗ, ужо выстаўляў яго п'есу «Мужчына, будзь мужчынам», а Магілёўскі рускі драматычны тэатр — п'есу «Три дня и три ночи», якая расказвала аб барацьбе беларускага падполля з нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Камедыя «Амністыя» была напісана на конкурс, прысвечаны 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, і атрымала найвышэйшую ўзнагароду. Прэм'ера спектакля адбылася напярэдадні гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі. Не затрымалася п'еса ў Мінску. Адразу ж паставілі яе ў Гродне, Магілёве, Віцебску. Пераклалі на рускую мову. Выйшла, як кажуць, на шырокія воды. Паставілі ў Ленінградзе, Маскве, Баку, Ташкенце, Бранску і іншых гарадах Савецкага Саюза.

Кожны традыцыйна думаючы чытач нашага артыкула, які не меў магчымасці пазнаёміцца з п'есай, скажа: «Ну і што ж, відаць, п'еса, як і прыстала на такі юбілей, палітычная, магчыма, нават крыху схематычная».

Не, менавіта не. П'еса аб жывых, сённяшніх людзях, аб іх працы і клопатах, аб каханні і шчырасці, аб няшчырасці і хітрасці, аб дурноце і зазнайстве — адным словам смяецца ў сваёй камедыі аўтар і гледачы п'есы разам з ім з усяго наганнага, нізкага, «подленькага», што сядзіць яшчэ недзе далёка ў сярэдзіне чалавека і «не дазваляе крычаць». Не даўжыня спаднічкі, а шчырасць вырашае сёння аб сумленнасці чалавека, гаворыць аўтар. Ніякай паблажкі хуліганам! Не месца ім у радах гегемона, рабочага класа, не для таго рабочы клас змагаўся і перамог, каб талераваць у сваім асяроддзі вырадкаў.

На матэрыяле, так сказаць, прадукцыйным (падзея адбываецца на фабрыцы цацак) аўтар узняў вельмі важныя праблемы сённяшняга дня. Мы не будзем спасылацца на змест п'есы (з ёю можна пазнаёміцца ў чэрвеньскім нумары часопіса «Полымя» за гэты год), адзначым толькі, што Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр у Мінску зрабіў да спектакля дасканалую, сучасную дэкарацыю. Добрае таксама музычнае афармленне.

Аўтар камедыі ўжо працуе над наступнай п'есай. Аб чым будзе яна? — Пакуль сакрэт, — кажа ён. — Тэма аднак сучасная. Будзе гэта драма.

Не сумняваемся аднак, што і гэта п'еса будзе добрай, тым больш, што аўтару, як кажуць, «і козыр у рукі». Ён жа працуе беларускім карэспандэнтам «Известий», сутыкаецца на штодзень з мноствам балючых і добрых спраў, бачыць і ведае жыццё.

Можна толькі цешыцца, што менавіта ў гадавіну вялікага правадыра рабочага класа можна было пагаварыць аб розных балячках жыцця з вялікай шчырасцю.

Гэтага напэўна хацеў бы Ленін.

Ада Чэчуга

Пачатак на стар. 1

ДОБРЫ НАПРАМАК

што наша арганізацыя мае значны аўтарытэт ў сваім асяроддзі. Ён будзе ўзрастаць па меры таго, як будуць усё лепш працаваць гурткі. А для гэтага неабходна, каб у іх праўленнях знаходзіліся людзі, якія патрапяць заахвоціць да працы моладзь. І тут патрэбна гурткам дапамога з боку грамадскага актыву таварыства. Дзеячы, што гуртуюцца вакол павятовых аддзелаў, не здолеюць сваёй працай ахапіць значную колькасць гурткоў. Таму неабходна там, дзе ёсць многа гурткоў, ствараць грамадскія аддзелы. Актыў, які яны збяруць вакол сябе, зможа часцей наведваць гурткі ў сваёй грамадзе. І актыву, і старшыням гурткоў БГКТ неабходны дапаможны матэрыял у форме прыкладнага плана працы гуртка і пераліку заданняў у працы гуртка.

А. Саковіч — старшыня гуртка БГКТ у Міхалове Беластоцкага павета, інфармуючы аб працы гуртка, запатрабаваў, каб Галоўнае праўленне часцей давала машыну для мясцовага актыву. Адначасовыя выезды 3—4 актывістаў у розныя гурткі вельмі паскораць і аблегчаць нашую дапамогу гурткам. Гурток у Міхалове падрыхтаваў мастацкую праграму, з якой збіраецца выступаць у сваёй мясцовасці і ў суседняй Новай Волі. Вырашыў таксама ў грамадскім чыне палажыць значны адрэзак тратуару на Беластоцкай вуліцы.

В. Валкавыцкая — член праўлення гуртка БГКТ у Орлі, Бельскага павета, расказала аб паспяховай працы 24-асабовага музычна-вакальнага калектыву, які ўжо амаль год дзейнічае пры гуртку БГКТ. Аплату інструктара забяспечвае мясцовы ГС. Калектыў ужо даў 6 выступленняў у Орлі і 2 ў суседніх з ёю мясцовасцях. Найбольшая цяжкасць у працы калектыву — гэта транспарт. Калектыў з Орлі мог бы даваць значную колькасць канцэртаў па ўсяму Бельскаму павету і за яго межамі, але з атрыманнем аўтобуса вялікая бяда.

К. Грыц — старшыня гуртка БГКТ у Гайнаўцы падкрэсліў неабходнасць рэгулярнага аплочвання ўсімі членамі нашай арганізацыі членскіх складчын. Членскія складчыны ў БГКТ невялікія — усяго 1 злоты ў месяц. Заплаціць іх нікому няма ніякай цяжкасці. Аднак у цэлым нашым Таварыстве яны складуць значную суму, якая будзе выдаткавана на неабходныя патрэбы нашай арганізацыі. Пры гэтым, рэгулярнае аплочванне складчын з'яўляецца асноўным сведчаннем прыналежнасці да БГКТ, ёсць статутовым абавязкам кожнага яго члена. Пры гэтым К. Грыц задэклараваў прысутным, што гайнаўскі аддзел прыкладзе максімальныя намаганні, каб членскія складчыны ў іх павеце былі аплочаны поўнасцю і тэрмінова.

А. Каленік — старшыня гуртка БГКТ у Ячне Дуброўскага павета падкрэсліў вялікую ролю ў зацікаўленні беларускай праблематыкай на Дуброўшчыне, якую спаўняюць тэлевізійныя перадачы з Гродна. Дзякуючы ім мы бліжэй знаёмімся з велічнымі дасягненнямі ў гаспадарцы і культуры брацкай Савецкай Беларусі. Гэтай жа справе добра служаць і фотавыстаўкі, якія дасылае ў ГП БГКТ БелОКС з Мінска і якія затым вандруюць па святліцах нашых сёл і мястэчак, дзе сустракаюцца з жывым зацікаўленнем.

У. Канстанчук — кіраўнік адміністрацыйнага аддзела ВК ПАРП у Беластоку ў сваім выказванні даў высокую ацэнку працы БГКТ, сцвярджаючы, што яно мае імпануючыя дасягненні ў розных галінах сваёй дзейнасці. Таварыства павінна ў далейшым яшчэ больш удасканальваць і пашыраць сваю працу, бо ёсць да яе і неабмежаванае поле, і спрыяльная атмасфера ў нашым грамадстве. Пры гэтым усе члены БГКТ павінны мець на ўвазе: якія па сваёй працы будуць гурткі — такой будзе і ўся арганізацыя. Таму і Галоўнае праўленне, і «Ніва» павінны больш увагі прысвячаць гурткам як аснове сваёй арганізацыі. Тав. У. Канстанчук цераз прысутных заахвочваў усіх членаў нашай арганізацыі да актыўнага ўдзелу ў дыскусіі над Дырэктывамі на VI з'езд ПАРП, складаць прапановы аб паляпшэнні працы ўстаноў і прадпрыемстваў, знаходзіць нявыкарыстаныя рэзервы ў вытворчасці, клапаціцца пра культуру міжлюдскіх адносін, змагацца з праявамі хуліганства і безадказнасці.

Т. Шынкоўскі — старшы інспектар Міністэрства ўнутраных спраў сказаў, што Міністэрства з вялікай прыхільнасцю адносіцца да працы БГКТ, высока цэніць яго дасягненні, а са свайго боку імкнецца яму дапамагаць. Тав. Т. Шынкоўскі падкрэсліў высокі ўзровень пленума, пачуццё грамадзянскай адказнасці кожнага выступаўшага на ім удзельніка.

І даклады, і дыскусія на VI пленуме ГП БГКТ далі добры напрамак да працы ў справаздачна-выбарчай кампаніі нашай арганізацыі, якая пачалася 15 верасня гэтага года.

(мг)

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

У «Доме кнігі» ў Беластоку, вул. Кілінскага 10 ёсць у продажы наступныя кнігі на беларускай мове:

Машара Міхась, «Лукішкі», Мінск 1970, стар. 336, цана 8 зл.

«Лукішкі» — заключны раман з трылогіі пісьменніка, прысвечаный жыццю працоўных Заходняй Беларусі ў гады панавання там міжваеннай Польшчы. Падзеі рамана адбываюцца ў Лукішках — няслаўнай памяці турме для палітычных вязняў. У рамане расказваецца пра мужных людзей, якія санацыйныя ўлады адарвалі ад родных і блізкіх і кінулі за краты толькі за тое, што яны змагаліся за права быць і заўсёды заставацца людзьмі.

Кнігу рэкамендуем усім тым, хто цікавіцца беларускім прагрэсіўным рухам у былой Заходняй Беларусі.

Мурашка Рыгор, «Салаўі святога Палікарпа», Мінск 1967, стар. 416, цана 6 зл. 70 гр.

Гэты раман Р. Мурашкі быў напісаны ў 40-ых гадах і прысвечаны тым працэсам, якія адбываліся ў беларускай вёсцы адразу ж пасля калектывізацыі.

Рэкамендуем яго як своеасаблівы дакумент гістарычнай перабудовы жыцця ў БССР, асабліва ў вёсцы, на сацыялістычны лад.

Вітка Васіль, «Паверка», Мінск 1961, стар. 372, цана 8 зл. 60 гр.

Зборнік складаецца з выбраных вершаў, паэм, казак, п'ес і апавяданняў вядомага беларускага пісьменніка В. Віткі (сапраўднае прозвішча Цімох Васільевіч Крысько). В. Вітка піша пераважна для дзяцей і моладзі.

Зборнік рэкамендуем перад усім моладзі і школьным бібліятэкам.

З бельскай культурна-асветнай нівы

ЧАКАЮЧЫ МУЗЫЧНАЙ ШКОЛЫ...

Музычная пачатковая школа ў Бельску мае быць адкрыта ў адрамантаваным гістарычным будынку даўняй пошты ў 1972 годзе. Зараз у Бельску працуе музычнае агніска, на базе якога і паўстане школа. У агніску чатыры класы: акардэаністаў, фартэпіяна, флейты і духавых інструментаў. Дырэктарам бельскага агніска з'яўляецца Стэфан Садліцкі — чалавек вельмі заслужаны для развіцця музычнага руху ў Бельску. Дзякуючы яго нястомным стараниям вырасла і рэалізуецца ідэя музычнай школы ў Бельску.

ВУЧАЦЦА СПЕЦЫЯЛІСТЫ

Бельск ад першых гадоў пасля вызвалення стаў горадам школ і моладзі. Школ Бельску прыбывала, паўставалі яны па шторах новай спецыяльнасці. Арганізацыя новых школ у Бельску была звязана з гаспадарчымі патрэбамі раёна і яго перспектыўным развіццём. Такім чынам, бельскія школы сталі кузняй кадраў для ўсяго паўднёва-ўсходняга раёна Беласточчыны.

Школ у Бельску шэсць, гэта: эканамічны тэхнікум, тэхнікум сельскагаспадарчай рахунковасці, два агульнаадукацыйныя ліцэі — польскі і беларускі. Усё гэта старэйшыя ўжо школы. З маладшых — медыцынскі тэхнікум і засадніччая прафесіянальная школа, з двума напрамкамі: сельскагаспадарчым і слёсарскім, дзе рыхтуюцца спецыялісты-рабочыя для бельскага філіялу фабрыкі прыладаў і ўхвытаў, які быў у Бельску адкрыты ў мінулым годзе.

ПРЫЙШЛА ВОСЕНЬ, І АЖЫВАЕ ДРАМГУРТОК

Бельскі павет якраз вядомы сваёй культурнай працай на вёсцы. Лета тут прыносіць іншыя задачы — працу ў полі. А ўвосень і зімой, калі ў клунях ляжаць сабраныя плёны лета, можна заняцца кніжкай, п'есай, песняй.

Бельскі павет цвёрда трымаецца аднаго напрамку ў культурнай дзейнасці: мастацкай драматычнай самадзейнасці. Восенню тут, як грыбы пасля дажджу, вырастаюць драмгурткі. Адны проста адраджаюцца пасля летняга перапынку, іншыя, так сказаць, родзяцца ад пачатку. Слава адных увогуле ўзгрунтавана гадамі цярплівай працы і дасягненнямі, іншыя пачынаюць жыць і шукаць сваіх уласных дарог і свайго рэпертуару ад пачатку.

У сезоне ў Бельскім павеце працуе звыш 80 драмгурткоў. І кожны з іх нешта хоць адзін раз паставіць. Што? Наогул вядома, што ставяць нашы драмгурткі. Калі гаворым пра драмгурткі з беларускім рэпертуарам, а іх у Бельскім павеце палавіна, то скажам, што з рэпертуарам усё яшчэ цяжка. Убогі ён і колькасна, і якасна. З новым культурна-асветным годам зноў з поўнай яснасцю паўстае заклік: дайце рэпертуарны матэрыял! Прыпамінаючы ўсім культурным дзеячам, згуртаваным вакол Беларускага таварыства, гэты заклік адкрывае таксама сезон спрэчак на тэму культурнай дзейнасці ў нашым асяроддзі. Скажам пра нашы дасягненні, але і пра нашы недахопы.

А Ў ПЕРШУЮ ЧАРГУ...

хочам сказаць, што робяць дзве найслаўнейшыя ў мастацкай драматычнай дзейнасці Валі: Валя Амельянюк са сваім драмгуртком у Паўлах і Валя Андрэюк са сваім у Рыбалах. Ды аб гэтым у далейшых нумарах «Нівы».

Вера Леўчук

Фота — Цаф — Сянько



Заняткі ў бельскім музычным агніску — першыя крокі ў багаты і маляўнічы свет музыкі.

Беларуская літаратура — Аляксандр Баршчэўскі

Перыяд Вялікага княства Літоўскага

ПАЛЕМІСТЫ І ПРАПАВЕДНІКІ

Разважанні аб беларускіх палемістах і прапаведніках пачнем ад чалавека, які з беларускай культурай і літаратурай не меў нічога супольнага. Аднак дзейнасць гэтага чалавека была стымулам развіцця палемічнай плыні ў беларускай сярэднявечнай літаратуры. Гэтым чалавекам быў выдатны польскі езуіт Пётр Скарга. Праўда, палемічная тэндэнцыя існавала ўжо ў літаратуры перыяду Кіеўскай Русі, калі Скаргі яшчэ не было на свеце. Палемічны матыў быў таксама вельмі моцны ў творчасці Скарыны, Цяпінскага і Буднага. У другой палове XVI ст. паленіка паміж праваслаўнымі і католікамі аджывае з новай сілай. Паяўляюцца новыя героі гэтай слоўнай барацьбы, новыя аргументы, новыя мэты. Чалавекам, які даў пачатак новаму этапу барацьбы, быў Пётр Скарга. Без знаёмства з яго працамі, з яго аргументацыяй нельга зразумець характару дзейнасці і тэарэтычна-палемічных прац беларускіх палемістаў і прапаведнікаў.

Скарга быў выдатным прадстаўніком езуітаў. Езуіты паявіліся ў Вялікім княстве Літоўскім у сувязі з распаўсюджваннем пратэстанцкіх плыняў. Заданнем іх была барацьба з пратэстантамі. Расправіўшыся з пратэстантамі, езуіты не толькі не спынілі сваю дзейнасць, але яе расшырылі. У Вільні езуіты заснавалі калегіі і апанавалі некалькі касцёлаў. Рэктарам калегіі быў Пётр Скарга. Езуіты выпрацавалі дасканалую стратэгію. Арганізоўвалі каларыстычныя працэсіі, якія рабілі вялікае ўражанне на тагачаснага гледача, выступалі з палымянымі пропаведзямі, пранікалі ў дамы вяльмож, адукавалі моладзь. Звярталі вялікую ўвагу на выдавецкую дзейнасць. Мелі дасканала арганізаваную друкарскую базу. Выдавалі кнігі не толькі на польскай і на латынскай мовах, але таксама на беларускай і стараславянскай. Фронт атак езуітаў быў шырокі, ахопліваў ён і Беларусь, і Літву, і Украіну, заглыбляўся таксама на тэрыторыю Маскоўскай Русі.

Праваслаўная царква была наогул слаба падрыхтавана да барацьбы з езуітамі. І таму ў гэтай барацьбе за душы страціла нямала сваіх прыхільнікаў.

І так вернемся да твора, які даў пачатак значнай колькасці і палемічных твораў у праваслаўным асяроддзі. Творам гэтым была кніга П. Скаргі

„O iedności kościoła Bożego pod iednym pasterzem. Y o greckim od tey iedności odstąpieniu. Z przestrogą y uspominanim do narodów ruskich przy Grekach stoiocych...”.

якая выйшла з друку ў 1577 г. Кніга была прысвечана князю Канстанціну Астрожскаму. Ужо ў гэтым прысвячэнні быў элемент двухдумлівай езуіцкай тактыкі. Астрожскі быў ярым прыхільнікам праваслаўя. Прысвячэнне кнігі, звязанай з барацьбой з праваслаўем, абаронцу гэтага ж праваслаўя Астрожскаму мела на мэце вывесці з радоў абаронцаў усходняга абрада аднаго з найбольш стойкіх яго салдат.

У сувязі з тым, што першае выданне кнігі было, падобна, выкуплена і знішчанае праваслаўнымі, у 1590 Скарга выдаў сваю кнігу другі раз, папоўніўшы яе значна і прысвяціўшы на гэты раз Сігізмунду III.

У сваёй кнізе закрануў Скарга шырокі круг праблем і пытанняў. На некаторыя з гэтых праблем хочам зараз звярнуць увагу.

Паводле Скаргі, усходні абрад, аддзяліўшыся ад рымскага касцёла, «нанёс рану Хрыстову целу». Кожны чалавек, які не належыць да заходняга абрада і які не прызнае папы, не можа спадзявацца на ратунак пасля смерці. Адзінай мілай богу рэлігіяй з'яўляецца каталіцкая рэлігія. Трэба хваліць усіх тых прадстаўнікоў праваслаўнай царквы, якія імкнуліся падпарадкаваць праваслаўную царкву рымскаму папе. Асабліва вялікае ў гэтай галіне значэнне меў Фларэнтыйскі Сабор, у якім прымаў удзел кіеўскі мітрапаліт Ізідар, але, на жаль, пастановы сабора не былі прыняты праваслаўнымі нізамі. Галоўная бяда праваслаўя праяўляецца ў абавязковых шлюбных абавязках духавенства, у залежнасці духавенства ад свецкай улады і ўжыванні стараславянскай мовы як мовы літургічнай.

Асаблівай заядласцю характарызуюцца нападкі Скаргі на стараславянскую мову. Паслухайма Скаргу:

„Ktemu wielce cię oszukali Grekowie, narodzie Ruski, iż ci, wiarę świętą podając, ięzykać swego Greckiego nie podali. Aleć na tym słowieńskim przestać kazali, abyś nigdy do prawnego rozumienia y nauki nie przeszedł. Bo tylko te dwa są języki Grecki i Łaciński, którymi wiara święta po wszem świecie rozszerzona i szczepiona iest, okrom których nikt i żadnej nauce, a zwłaszcza i duchowney, wiary świętej doskonałym być nie może”.

Пачатак на стар. 1



працы і грамадскай маёмасці. БГКТ не малую ролю адыгрывае сваёй культурна-асветнай дзейнасцю, нацыянальнай па форме, сацыялістычнай па зместу. Шматлікія калектывы мастацкай самадзейнасці з беларускім рэпертуарам маюць у асноўным добрае выхаваўчае уздзеянне на слухачоў. Многія гурткі Беларускага таварыства ў паасобных вёсках з'яўляюцца ініцыятарамі і арганізатарамі грамадскіх чынаў, рамонту дарог і вуліц, будовы клубаў і злеўняў малака. У БГКТ шмат гаворыцца аб тым, што сучасны патрыятызм павінен спалучацца з патрэбай памнажання нашай супольнай матэрыяльнай і духовай маёмасці.

Як і іншыя звенні Фронту адзінства народа, так і БГКТ прабівае дарогу культуры абычаяў і ўласцівых міжлюдскіх адносін, узаемнай дабразычлівасці, пашане індывідуальнай і грамадскай працы, высокаму рангу дбайнасці аб высокай культуры асяроддзя.

Дырэктывы партыі і падрыхтоўка да VI з'езда як ва ўсім польскім народзе, так і сярод беларускага насельніцтва, у тым ліку і сярод членаў БГКТ, выклікалі новы ўздым палітычнай і працоўнай актыўнасці. Яны прысвячаюць свае сілы і энергію ажыццяўленню ўказанняў партыі ў сельскай гаспадарцы.

Перамены, якія адбыліся на працягу 27 гадоў народнай улады перакрэслілі назаўсёды даўнейшыя сацыяльныя і нацыянальныя падзелы. Людзі ацэньваюцца зараз не паводле класавага або нацыянальнага паходжання. Ацэньваюцца паводле сваёй працы. Бярэцца пад увагу не нацыянальнае, а чалавечае, таму што не існуе ў нас нацыянальнай няроўнасці, таму, што ў любой справе — вялікай ці малой, дзяржаўнай ці прыватнай — мы аднолькавыя — палякі, беларусы, украінцы, літоўцы і т.д. Дзяржаўныя пасты, узнагароды, пасады, гонар і слава — усё дастаецца людзям па заслугах і не па якіх іншых прыкметах. Вось таму беларусы Беласточчыны лічаць народную Польшчу сваёй Айчынай. Вось таму разам з братамі-палякамі, аб'яднаныя ў Фронце адзінства народа, дзейнічаюць у імя супольных інтарэсаў нашай сацыялістычнай Радзімы.

МІХАСЬ ХМЯЛЕЎСКІ,
старшыня ГП БГКТ

Старaславянская мова гэта для Скаргі сінонім цемры і грубіянства. Адзіным разумным выхадам з такой сітуацыі можа быць для праваслаўных аб'яднанне з каталіцкім касцёлам пад патранатам рымскага папы, які з'яўляецца намеснікам бога на зямлі. І касцёл, і папа, і бог зразумеюць і прабачаць зблудзіўшым авечкам.

Праваслаўныя не могуць чакаць дапамогі ад грэкаў, бо тыя папалі пад уплыў туркаў і тым самым страцілі сувязь з богам. Адыход ад грэкаў абароніць праваслаўных ад ерасей, ад прымітывізму і далучыць іх да сапраўднай божай царквы.

Аргументацыя Скаргі была настолькі новай, моцнай і наглай, што царква не была ў стане даць ёй адразу скутэчнага адпору. Акадэмік Карскі піша на гэтую тэму наступнае: «На православных русских эта книга произвела потрясающее впечатление, как неожиданный взрыв ловко пущенной бомбы, тем более, что в это время последовали и некоторые притеснения со стороны польского правительства, — запрещение строить православные храмы и школы. Начали ослабевать и ряды западнорусской знати, которая, благодаря деятельности езуитов, стала переходить в католичество»... (Карский, Белоруссы, Петроград 1921 г. т. III, ч. II с. 180.).

Так ці інакш, косці былі кінуты, і прадстаўнікі праваслаўя не маглі пакінуць поля боя.

КАМУ 20 ПЕСЕНЬ?

ГП БГКТ падрыхтавала правізарычны зборнічак — 20 песень у апрацоўцы беларускіх кампазітараў. Зборнік прызначаецца песнярам-аматарам, усім любіцелям беларускай песні і мае служыць падрыхтоўцы да ўдзелу ў аглядзе на беларускую песню ў 1972 годзе. Зборнічак будзе разасланы калектывам і асобам, рыхтуючымся да конкурсу. Паветовыя і цэнтральныя агляды гэтай песні адбудуцца зімой і на вясну будучага года.

Зборнік выйдзе тыражом 50 экземпляраў. Песні ў ім лёгкія і меладыйныя, з нотамі. Заахвочваем да выкарыстоўвання. (вл)

ТЭАТРЫ Ў НОВЫМ СЕЗОНЕ 1971/72

Дзяржаўны драматычны тэатр імя Аляксандра Вянгеркі ў Беластоку.

На вялікай сцэне паставіцца 7 твораў, на малой (камеральнай) сцэне 6 твораў. Аб'язная (тэрэновая) сцэна дасць 5 п'ес.

Тэатр паставіць у гэтым годзе цікавы спектакль для моладзі «Аня з зялёнага ўзгорка» па слаўнай аднаіменнай аповесці Мантгомеры.

Дзяржаўны тэатр лялек «Свершч» у Беластоку.

Тэатр паставіць разам 10 п'ес, у тым ліку 5 з іх ставіліся ўжо ў мінулых гадах. Папулярнасць іх аднак усё яшчэ вялікая, і таму тэатр узновіць пастаноўкі. 5 новых п'ес гэта «Jak się bawić, to się bawić» — J. Jelisiejew, «Siała baba mak» — K. Miłobędzka, «Wędrówki mistrza Kościeja» — M. de Ghelderode, «Chcę być duży» — H. Sapogier i G. Cyfierow i «Zakochany obłok» — M. Łabędzka-Koecherowa.

У рэпертуары «Свершча» будуць 4 п'есы польскія, дзве савецкія, адна венгерская, адна балгарская, адна французская, адна бельгійская.

Беластоцкая «Эстрада» са свайго боку падрыхтуе розныя культурныя мерапрыемствы вясёлага, лёгкага, як кажуць, разрыўковага характару. Выступяць у іх вядомыя калектывы і артысты эстрады.

Многія з гэтых мерапрыемстваў арганізаваны так, каб маглі (і будуць) выступаць у малых мясцовасцях, у вёсках, клубах, ПГР-ах, школах. У некаторых з іх прымуць удзел заграніцныя артысты. (вл)

ПІЛЬНЫЯ ЗАДАЧЫ

Беласточчына з'яўляецца тым рэгіёнам, якому суша найбольш далася ў знакі. Летняя суша, праўда, пасадзейнічала ранейшаму даспяванню і лепшай уборцы збожжа, але адначасова была тормазам у вегетацыі акаповых і кармавых раслін, а таксама травы на лугах і сенажацях. Не можна было пачаць воркі і сеяння паплёнаў. У такой сітуацыі значна зменшыліся запасы пашаў, а тым самым пагоршыліся ўмовы для развіцця жывёлагадоўлі. Многія сяляне спасаюць атаву. На больш 2500 гектарах меліяраваных сенажацяў не можна выкарыстаць плацінак для затрымання вады, паколькі вада павысыхала ў равах.

Што тады робіцца, каб змякчыць вынікі сушы? Аграномы раяць зараз жа па першых даждах высяваць на сенажаці азотныя мінеральныя ўгнаенні. Сяляне павінны больш чымсці ў мінулым годзе параваць бульбу, каб, такім чынам, найменш страціць пры іх пераховуванні. Зараз сялянам можна касіць траву ў лесе. Перад гэтым аднак трэба ўвайсці ў кантакт з паасобнымі лясніцтвамі. Неабходна таксама сеяць жыта на паплёны, ды больш чымсці ў мінулых гадах. У гэтым годзе планецца адступіць пад паплёны каля 1000 гектараў земельных угоддзяў.

Варта таксама зараз падумаць над тым, як выкарыстаць на пашу салому і пабочныя прадукты сельскагаспадарчай і спажывецкай прамысловасці. (яц)

ПРАДШКОЛЛІ І ЯСЛІ

Дзеці — наша радасць, наша будучыня. Шмат розных цяжкасцей маюць бацькі з іх выхаваннем, а асабліва тады, калі дзеці малыя і калі бацькі працуюць на прадпрыемствах ці ва ўстановах. Добра, калі ў даным мястэчку ці горадзе ёсць дастатковая колькасць ясляў і прадшколляў, у якіх запэўнена належная апека над малышамі.

У Гайнаўцы гэтая праблема амаль вырашана. Ёсць тут 4 прадшколлі, у якіх лімітаваных месц 410, а ў двух яслях — 118. У бягучым годзе ў прадшколлях не хапіла месц для 13 дзяцей, і ў яслях — для 12 дзяцей. Праўда, гэта невялікая колькасць. Але, каб і гэтыя дзеці не былі цяжарам для працуючых бацькоў, робіцца захады, каб Гайнаўскае прадпрыемства машыннай і ляснай прамысловасці пабудавала яшчэ адзін павільён для прадшколля. І ужо прыступаюць да будовы. Горш выглядае справа з яслямі. Аб будове новых ясляў або разбудове існуючых пакуль што нічога не чуваць. (мх)



Дарожкаўская агранамоўка.

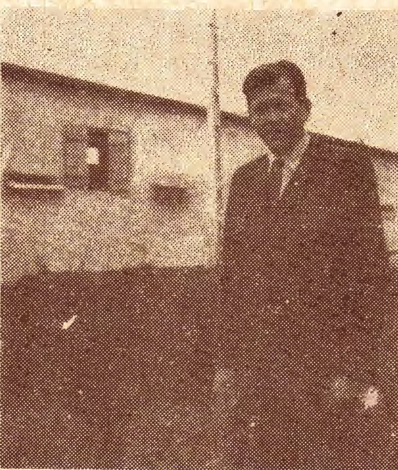
Дарожкаўская спулдзельня развіваецца

Прадукцыйная спулдзельня ў Дарожках, Беластоцкага павета, у 1972 годзе будзе святкаваць 20-годдзе сваёй дзейнасці. На працягу двух дзесяткаў гадоў члены спулдзельні дасягнулі значных поспехаў. Зараз у руках іх вялікая гаспадарка, мэтай якой з'яўляецца таварная прадукцыя. Дарожкаўскія спулдзельцы гаспадараць на 578 гектарах, у тым ліку на 342 гектарах ПФЗ. Машынны парк спулдзельцаў налічвае 8 трактараў, 3 бульбасаджалкі, 2 камбайны, некалькі касілак, жняярак і іншых сельскагаспадарчых машын. Адзін механік Мікалай Семянюк выконвае неабходныя рамонты. Карыстаюцца спулдзельцы трыма самаходамі «Газам — 31», «Жукам» і «Нысай». «Жукам» перш за ўсё развозяць куранят у паасобныя спулдзельні ў павеце. Спулдзельня ў Дарожках мае тры філіі: у Кандратках, Астраўку і ў Плёсках, дзе зараз адаптуюцца на брайлерню будынкі ліквідаванай тут спулдзельні прадукцыйнай. Гадоўля брайлераў (гатунак курэй) прыносіць найбольшы даход спулдзельцам. Зараз у брайлернях у Кандратках і Астраўку гадуюць яны 112 тысяч гэтых курэй. У мінулым годзе было іх 115 000 штук. Дзяржаве прадалі спулдзельцы 163 тоны курынага мяса. Спулдзельцы гадуюць 122 штукі кароў і цялят. Ад каровы надойваюць у сярэднім 2592 літры малака ў год. Варта дадаць, што для таго, каб узімку не спадала малочнасць кароў, працаўнікі спулдзельні штогод рыхтуюць увосень 60—80 тон кішонак. У гэтым годзе спулдзельцы атрымалі высокія ўраджаі збожжавых культур — у сярэднім 31,1 цэнтнераў з 1 гектара. Пшаніца «Данкоўская белая» дала ўраджай у 36 цэнтнераў з 1 га.

Мінулы год закончыўся для спулдзельцаў даходам у 967 тысяч злотых, што на адзін працадзень спулдзельца дае 88 злотых. Дзяржаве спулдзельня прадала ўсіх спажывецкіх прадуктаў на агульную суму 5 млн. 660 тысяч зл. Каб павысіць колькасць прадукцыі, пабудавалі цялятнік на 100 штук цялят і склады на мінеральныя ўгнаенні. Нядаўна перададзены ў карыстанне новы адміністрацыйны будынак, так званую агранамоўку. Кошт яе пабудовы склаў 840 тыс. зл.

Варта адзначыць, што сельскагаспадарчыя машыны спулдзельцаў аблягчаюць працу таксама паасобным сялянам, якім спулдзельня пазычае свае машыны ў час воркі, пасеваў ці абмалотаў.

На заканчэнне варта сказаць пра некаторых самаахвярных працаўнікоў дарожкаўскай спулдзельні прадукцыйнай. Да такіх належаць старшыня Фёдар Семянчук, кіраўнік прадукцыі інж. Мікалай Шпіца, галоўны бухгалтар Таццяна Шпіца, Мікалай Трафімюк (былы старшыня спулдзельні), Мікалай Бартошук (трактарыст) і Фёдар Мазурчук (член спулдзельні). Усе яны працуюць па 10—15 гадоў у спулдзельні. Многія з іх адзначаліся за заслугі дзяржаўнымі ўзнагародамі.

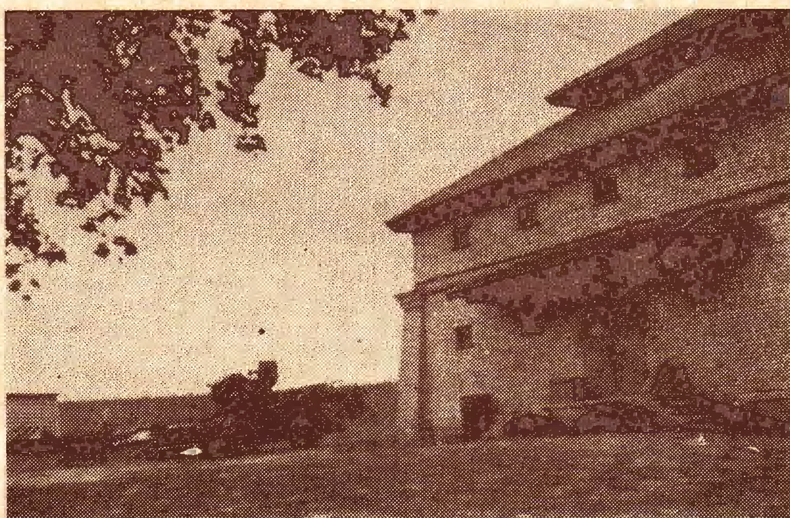


Янка Васілюк на панадворку цялятніка.

Сёння на змену або ў дапамогу пажылым спулдзельцам прыйшлі маладыя. Да такіх належаць Янка Васілюк, які будзе кіраваць брайлерняй у Плёсках, асістэнт кіраўніка прадукцыі Багдан Крышчук і бухгалтарша стажыстка Антаніна Свірыдзюк.

Вось так у некалькіх сказах аб руплівых і працавітых дарожкаўскіх спулдзельцах і іх дасягненнях. Бо хто як хто, але ў Дарожках іменна спулдзельцы надаюць тон усяму жыццю вёскі і цэлай акругі.

Тэкст і фота:
Янка Цялушэцкі



Збожжавы свіран.

АД НАШАГА КАРЭСПАНДЭНТА



Усе аматары падарожжаў з асаблівай цікавасцю чытаюць артыкулы аб маладых краінах Азіі, Афрыкі і Амерыкі. Я хачу пазнаёміць вас з недалёкай, аднак не менш цікавай краінай.

Такой краінай з'яўляецца Швейцарыя, у якой я пабываў у апошні час і пазнаёміўся з ёй больш падрабязна. Швейцарыя — гэта невялікая краіна з тэрыторыяй 41,3 тыс кв. км і насельніцтвам каля 6.400 тыс. чалавек. Знаходзіцца яна ў акружэнні чатырох еўрапейскіх дзяржаў: ФРГ, Францыі, Аўстрыі, Італіі, ды сярод высокіх горных вяршынь так званых Швейцарскіх Альп. У сувязі з гэтым на тэрыторыі Швейцарыі знаходзіцца шмат азёр. Самае вялікае з іх гэта возера Леман, ля якога ляжыць горад Жэнева, вядомы на ўвесь свет як цэнтр міжнародных арганізацый. Сярод міжнародных арганізацый, што знаходзяцца ў Швейцарыі, першае месца займае Еўрапейскае аддзяленне Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, дзе сярод дэлегацый розных краін, побач з Чэхаславакіяй, Польшчай, ЗША і іншымі дэлегацыямі, прымае ўдзел самастойная дэлегацыя Беларусі.

Датай утварэння Швейцарыі лічыцца 1 жніўня 1291 года. Венскі кангрэс з 1815 г. абвясціў «пастаянны» нейтралітэт гэтай краіны. У 1848 г. была прынята канстытуцыя, якая ператварыла Швейцарыю ў канфедэрацыю. У сувязі з гэтым Швейцарыю называюць федэратыўнай парламентарнай рэспублікай. Заканадаўчая ўлада ў Швейцарыі належыць да Федэральнага сходу (парламента), які складаецца з двух палат: Нацыянальнага савета і Савета кантонаў. Выканаўчую ўладу ажыццяўляе Федэральны савет (урад), які складаецца з 7 федэральных саветнікаў. Прэзідэнтам з'яўляецца шэф урада, які выбіраецца па чарзе з ліку 7 федэральных саветнікаў, тэрмінам на 1 год. Урадавыя рашэнні прымаюцца, як правіла, поўным складам Федэральнага савета.

Уся Швейцарыя дзеліцца на 25 кантонаў і 3095 камун. Кожны кантон мае ўласную канстытуцыю, свае законы, свой парламент, свае суды і свой урад. У пяці кантонах, акрамя таго, кожную вясну збіраюцца сходы ўсіх грамадзян (маючых права выбіраць), мэтай якіх з'яўляецца вырашэнне найбольш важных пытанняў як палітычнага, так і эканамічнага характару. Кантоны, існуючыя да стварэння канфедэрацыі, даручылі федэральнаму ўраду задачы, запісаныя ў федэральнай канстытуцыі, г.зн. знешнюю палітыку, нацыянальную абарону, кіраўніцтва сельскай гаспадаркай, права выпрацоўкі грамадзянскага і карнага кодэксаў.

Заканадаўчыя асамблеі і выканаўчыя саветы камун, арганізаваныя па прыкладу кантанальных, вырашаюць шмат праблем такіх, як пытанні школ, падаткаў будаўніцтва і рамонту дарог, пажарнай аховы і інш.

Дзве палаты парламента Швейцарыі складаюцца з:

— Дзяржаўнага савета (савета кантонаў), з 50 дэпутатаў, прадстаўляючых усе кантоны (па 2 дэлегаты з кантона);

— Нацыянальнага савета, з 200 нацыянальных саветнікаў, выбіраемых па прынцыпу прапарцыянальнага прадстаўніцтва.

Права канчатковага зацвярджэння законаў, прымаемых абедзвюма палатамі, належыць грамадзянам (шляхам рэферэндума) у тым выпадку, калі 30.000 чалавек унясуць запрос аб правядзенні такога рэферэндума. Усе змены канстытуцыі абавязкова патрабуюць адабрэння шляхам рэферэндума.

Прапановы па змене канстытуцыі могуць уносіцца ўрадам альбо па ініцыятыве 50 тысяч грамадзян.

Швейцарыя — гэта шматнацыянальная дзяржава. Не лічачы амаль 800 тысяч іншаземных рабочых, якія часова знаходзяцца на тэрыторыі гэтай краіны — грамадзян Югаславіі, Грэцыі, Іспаніі, Партугаліі, Заходняй Германіі і іншых краін, грамадзяне Швейцарыі гавораць на некалькіх мовах, падзяляючых іх на розныя нацыянальныя групы; да нямецкай групы належыць 69% насельніцтва, да французскай — 18% насельніцтва, да італьянскай — 9,3% і да групы рэта-раманш — 0,9% усяго насельніцтва; 1,8% насельніцтва гаворыць на розных іншых мовах. Можна сказаць, што Швейцарыя з'яўляецца краінай нацыянальных меншасцей. Самую вялікую частку насельніцтва складае насельніцтва, якое гаворыць на мясцовым нямецкім дыялекце. Жыхароў нямецкага паходжання налічваецца больш 3.700 тыс. чалавек. Самай малой часткай насельніцтва Швейцарыі з'яўляецца нацыянальная група рэта-раманш, якая налічвае ўсяго 50.000 чалавек.

Нягледзячы на ўсё гэта, у Швейцарыі не адчуваецца гегемоніі адной нацыі над другой і адной мовы над другой. У мясцовасцях, населеных кожнай з гэтых нацыянальнасцей, усе ўстановы, школы, паліцыя і г.д. працуюць выключна на роднай мове данай нацыянальнай групы. На роднай мове пішуцца таксама назвы вуліц у гарадах, назвы мясцовасцей, друкуюцца газеты, працуюць кінатэатры, чыгункі і г.д. Цэнтральнае радыё Швейцарыі вядзе перадачы на двух хвалях на нямецкай мове, на двух хвалях на французскай мове, на адной хвалі на італьянскай мове і на адной хвалі на мове рэта-раманш. Такім жа чынам размеркаваны праграмы тэлебачання. Гарадская сетка пабудавана так, што кожны грамадзянін можа слухаць перадачы на ўсіх мовах. Усе чатыры пералічаныя мовы з'яўляюцца ў Швейцарыі афіцыяльнымі мовамі, нягледзячы на тое, што нацыянальнасць рэта-раманш складае ўсяго 0,9% насельніцтва.

Нацыянальны даход у Швейцарыі на аднаго чалавека перавышае 2 тыс. долараў і стаіць на першым месцы сярод капіталістычных краін Заходняй Еўропы.

Швейцарыя не мае падземных рэсурсаў, але нягледзячы на гэта, захоўвае адзін з найвышэйшых узроўняў жыцця насельніцтва. Гэтыя поспехі гарантуе Швейцарыі экспарт вырабаў дакладнай механікі, якія прадукуюцца на многіх заводах краіны на базе імпартнай сыравіны, а таксама шырока распаўсюджаны турызм і даходы ад шматлікіх міжнародных арганізацый, маючых штаб-кватэры на тэрыторыі гэтай краіны. Значныя даходы мае Швейцарыя з вывазу капіталаў і банкавых аперацый.

Адна чвэрць тэрыторыі Швейцарыі пакрыта лясамі, а адна чвэрць — гэта ледавікі, скалы і азёры. Толькі палова тэрыторыі Швейцарыі прыдатна для насельніцтва. Больш паловы насельніцтва пражывае ў гарадах, налічваючых звыш 10 тысяч чалавек. З гэтых гарадоў найбольш буйныя гэта Цюрых — 437 тыс. жыхароў, Базель — 216 тыс. чалавек, Жэнева — 174 тыс. жахароў, Берн (федэральная сталіца) — 168 тыс. жыхароў і Лазана — 136 тыс. жыхароў.

Паводле веравызнання Швейцарыя дзеліцца на католікаў (46%) і пратэстантаў (53% насельніцтва). Аднак у Швейцарыі ёсць і іншыя групы веруючых, у прыватнасці ў Жэневе ёсць прыход рускай праваслаўнай царквы, дзе абрад, як і на Беласточчыне, вядзецца на славянскай мове.

Т. ГАЛЁНКА



Берн. Сядзіба федэральных улад

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ЯШЧЭ РАЗ АБ ПАПРЫЦЫ

Сёння працягваем свой адказ на ліст пані Людмілы Ярашэвіч з Кляшчэляў, Гайнаўскага павета.

З папрыкі можна рабіць не толькі розныя салаты, але і смачныя вараныя патравы. Адной з найбольш распаўсюджаных патраў з'яўляецца папрыка, фаршыраваная мясам. Вельмі часта падрыхтоўваюць яе венгры, балгары, каўказцы і інш., адным словам, усе тыя, хто амаль штодзень носіць дахаты папрыку ў сетках, як мы, у горадзе, бульбу. Паспрабуйце зрабіць гэтую патраву і вы.

На 8 струкоў зялёнай папрыкі трэба ўзяць 1/4 кг свініны (павінна яна быць няжырная, найлепш падыходзіць для гэтага мяса з шынкі), 2 лыжкі рысу, адну цыбуліну, паўлыжачкі змеленай папрыкі, крыху солі, лыжку тлушчу і зялёную пятрушку.

Мяса неабходна прапусціць праз мясарубку, пасаліць яго і пасыпаць змеленай папрыкай, а пасля палажыць на разагрэты тлушч і смажыць на даволі вялікім агні, памешваючы, мінут 10. Пасля гэтага дадаць да мяса дробна нарэзаную цыбулю, усыпаць рыс і смажыць яшчэ некалькі мінут.

Ад абпаласканых струкоў папрыкі адрэзаць «пяткі» і выняць зярняты, начыніць струкі фаршам, палажыць іх у каструлю з разагрэтым тлушчам, падліць крыху вады, пасаліць і тушыць пад крышкай мінут 30—40. Падаваць з салатам з памідораў і цыбулі. Не забыцца пасыпаць фаршыраваную папрыку дробна нарэзанай зеленню пятрушкі.

У прыродзе заўсёды так бывае: не ўродзіць адно, дык кампенсіруе яго другое. У гэтым годзе, на жаль, не абрадзілі грыбы. Сухое было лета. Не будзе ў нас дасканалай закускі ў выглядзе марынаваных грыбоў. Дык добра, пані Людміла, што ўрадзіла ў вас папрыка і што вы вырашылі зрабіць яе на зіму.

Каб кампенсіраваць недахоп грыбоў у гэтым годзе, прапаную вам зрабіць на зіму марынаваную папрыку.

Папрыку трэба абмыць кіпячонай вадой, адрэзаць ад яе «пяткі», выняць насенне, злажыць па некалькі струкоў у слоікі — «вэкі». Воцатавую заправу падрыхтоўваем наступным спосабам. На 1 літр вады даем 250 г (адну шклянку) 10-працэнтнага воцату, 2 лыжкі солі, лыжак 6 цукру (можна больш або менш — хто як любіць), ну, а акрамя таго розныя прыправы: перац — гарошак, лаўровы ліст, гваздзіку. Воцатавую заправу трэба закіпяціць і астудзіць, а пасля заліць ёю папрыку ў слоіках (каб прынамсі сантыметры на 4 вада не даходзіла да берагоў слоіка). Берагі слоіка выцерці чыстай, вываранай сцірачкай або бумажнай салфеткай, палажыць на слоікі гумкі і закрыць іх крышкамі і пружынкамі. Слоікі паставіць у каструлькі з вадой (вада павінна даходзіць да 3/4 вышыні слоіка) і варыць, пакуль са слоікаў не будзе выходзіць сіпячая пара. Тады слоікі адразу вымаць і астуджваць. Трымаць іх у сухім, прахладным месцы.

Б. САПЯЛЬНЯК



Начны бой быў жорсткі. І ўсё ж партызаны знайшлі слабае звяно ў эсэсаўскім ланцугу і вырваліся з акружэння. Праўда, у лес прабіцца не ўдалося, давялося адыходзіць у стэпы. Спачатку хацелі дабрацца да Дняпроўскіх плаўняў, але мясцовасці ніхто не ведаў, карты не было — і ад гэтай задумы прыйшлося адмовіцца.

Ужо два тыдні блукаў па бяскрайніх украінскіх стэпах партызанскі атрад пад камандаваннем Георгія Сабко. Ні пра якія налёты або дыверсіі не магло быць і гутаркі: боепрыпасаў мала, ды і базы няма — сёння адна лагчына, заўтра другая. А днём наогул носа не выстаўлялі: чалавек за дзесяць кіламетраў відаць... Але аднойчы камандзір не вытрымаў:

— Не падабаецца мне, хлопцы, гэты паляўнічы! Два дні каля нас круціцца. Так і чакай, што па якога-небудзь зайца ў наш яр заскочыць.

— Які ён, к чорту, паляўнічы?! — абурыўся барадаты партызан. — Фашыст — ён і на паляванні фашыст! Страляе проста з машыны. Раненых жывёлін душыць коламі. Браканьер ён, калі на мове паляўнічых сказаць!

— Вось што, Мацвеіч... Вазьмі пару хлопцаў ды запрасі яго ў госці. Толькі ціха...

На першы погляд, немец паводзіў сябе зусім па-паляўнічаму. Ён нячутна пад'язджаў на грузавічку да нізін, паліў з абодвух ствалоў па кустах, палохаў зайцаў, курапатак і іншую жыўнасць, а потым ганяўся за імі па стэпе. Але часам ён рэзка тармазіў, выскокваў на верх кабіны і ўважліва аглядаў стэп у бінокль. Разлік быў просты: калі дзе-небудзь у акрузе ёсць партызаны, яны абавязкова пастараюцца здабыць «языка». А адзінокі паляўнічы ў гэтых адносінах — ідэальны аб'ект.

Цэлы тыдзень ён матляўся па стэпе, а трапіць у палон так і не ўдалося. Але немец быў цярплівы і кемлівы. Ён разумеў, што днём яго ніхто не кране. Партызаны таксама не дурні. За паляўнічым жа могуць назіраць, а партызаны не захочуць сябе выявіць. Таму ён пачаў ездзіць «на зоры», «на цягу» або наладжваў па начах гонкі за зайцамі, што траплялі ў святло аўтамабільных фараў.

Усё адбылося зусім не так, як ён чакаў. Калі паляўнічы спусціўся ў нізіну за адстрэленай курапаткай, яму тыцнулі ў жывот аўтамат, акуратненька забралі дубальтоўку і ціха сказалі:

— Хендэ хох!

Немец хуценька падняў рукі і, пакульгваючы на правую нагу, пайшоў па нізіне.

— Даставіў, — хмура сказаў Мацвеіч.

— Ага, дабегаўся фрыц! Зараз мы яго... Чорт, перакладчыка няма, — пачухаў патыліцу камандзір. — А я — з пятага на дзесятае...

Немец шырока ўсміхнуўся і на чысцейшай рускай мове сказаў:

— Навошта? Я размаўляю па-руску.

— Вась дык пірагі-і-і! — здзівіўся Мацвеіч.

— Адкуль вы ведаеце рускую? — запытаў Сабко.

— Гэта мая родная мова. Я вырас у Расіі.

— Ага, значыцца, здраднік! Рускі салдат перайшоў да немцаў!

— Зусім не. Я не рускі. Я немец. І не салдат, а афіцэр.

— Ты не круці! — ускочыў Сабко. — Здраднікаў расстрэльваюць на месцы! — Ты гэта ведаеш?

— Ведаю. Але я не здраднік. Я...

— Прозвішча, імя, званне! — крыкнуў Сабко.

— Старшы лейтэнант бранятанкавых войск шостай арміі Герман Крайс! — шчоўкнуў абцасамі немец.

— Трапіў у палон?

— Не.

— Перабег?

— Не.

Камандзір пачаў павольна наліваццa чырванню. Гэты выхалены немец яму яўна не падабаўся. Партызанам ужо не раз сустракаліся фашысцкія дэсантнікі ў форме чырвонаармейцаў або міліцыянераў. І дакументы ў іх былі ў парадку, і па-руску яны размаўлялі. А потым усё закончылася гібеллю цэлых атрадаў...

— Дазвольце сесці? — запытаў палонны. — У мяне нага баліць, — вінавата закончыў ён.

— Сядай! — злосна сказаў Сабко. А сам падумаў: «Зараз пачне плесці «праўдзівую» гісторыю пра адступленне, пра раненне... »

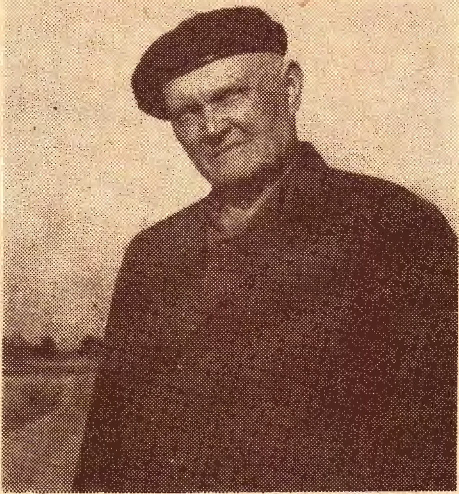
(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

АНТОН САКОВІЧ

Антону Саковічу з Міхалова, Беластоцкага павета 65 гадоў. Зараз ён пенсіянер. Дагэтуль працаваў ён кіраўніком млына. Антона Саковіча ведаюць усе як актывіста БГКТ. У мінулым годзе ён быў выбраны старшынёю гэтай амаль 40-асабовай арганізацыі. Члены гуртка БГКТ у Міхалове заўсёды тэрмінова плацяць членскія ўзносы. Ды не гэта найважнейшае ў дзейнасці членаў міхалоўскага гуртка БГКТ. Арганізавалі яны драмгурток, які дзейнічае пад кіраўніцтвам інструктара Мікалая Баўтручука. Самадзейнікі ставілі п'есу Ю. Генюша «Вываражыла». Выступалі з ёю ў грамадзе і павятовым аглядзе. Члены БГКТ арганізавалі таксама танцавальныя вечарыны ў рамізе і ГОК-у. У апошні час БГКТ-оўцы намераны грамадскім чынам пакласці ходнікі на вуліцы Беластоцкай. Ініцыятарам чыну з'яўляецца перш за ўсё старшыня А. Саковіч. Варта адзначыць таксама, што А. Саковіч з'яўляецца членам БГКТ ад пачатку існавання таварыства і актыўным прапагандыстам «Нівы» і «Беларускага календара» ў сваім асяроддзі. Як вядома, зараз таварыства святкуе сваё 15-годдзе. Такі ж юбілей і ў жыцці міхалоўскага старшыні. З гэтай нагоды жадаем А. Саковічу самых лепшых поспехаў у грамадскай дзейнасці і ў асабістым жыцці.

Тэкст і фота: (яц)



Ці ведаеце, што...

...у новым навучальным годзе на Гайнаўшчыне пачало вучыцца 11.340 дзяцей, у тым ліку найбольш у пачатковых школах — 9289. Першы раз у сваім жыцці парог школы пераступіць 885 першакласнікаў.

...у Бельскім павеце ў пачатковых школах навуку распачало 11385 вучняў, у тым ліку 1130 першакласнікаў. Навучаць будзе 577 настаўнікаў, з якіх 10 мае вышэйшую адукацыю, 389 — СН і 179 — сярэднюю педагагічную адукацыю. (яц)

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: У час вайны я быў вывезены на работу ў Нямеччыну. Пасля заканчэння вайны я працаваў у Францыі і вярнуўся ў Польшчу ў 1955 годзе. Тым часам жонка мая з вёскі пераехала ў Беласток, і я страціў з ёю сувязь. Вярнуўшыся дамоў, я даведаўся, што па прапанове жонкі суд прызнаў мяне памершым. Я чуў, што гэткая пастанова суда анулюе шлюб і хацеў ажаніцца нанава, аднак мне адмовілі ў рэгістрацыі новага шлюбу, тлумачачы, што папярэдні шлюб надалей абавязвае. Як у сапраўднасці прадстаўляецца гэта справа?

АДКАЗ: У выпадку прызнання судом смерці мужа або жонкі мяркуецца, што шлюбнае жыццё спынілася з днём, які азначаны як дзень смерці. Гэта мае тое значэнне, што муж або жонка, па прапанове якіх суд выдаў пастанову, не патрабуе ніякіх іншых доказаў і можа ўзяць шлюб з іншым. Аднак у выпадку, калі муж або жонка ведалі, што ў сапраўднасці той, каго суд прызнаў за памершага, жыве, новы шлюб быў бы няважны.

З гэтага вынікае, што шлюб абавязвае і пасля прызнання мужа або жонкі за памершага.

Аднак калі б жонка ваша пасля прызнання вас за памершага і пакуль даведалася, што вы жывеце, выйшла замуж, вы таксама былі б вольным і маглі б ажаніцца. Калі жонка ваша не выйшла замуж, то вам не прыслугоўвае права ссылацца на тое, што вас прызналі за памершага.

...ЯК СНАПЫ

Закараніўся ў нашых вёсках, у тым ліку і ў Плёсках, дрэнны звычай. Пасля заканчэння малацьбы кожны гаспадар частуе ўсіх тых, хто дапамагаў яму ў гэтай цяжкай працы. Як правіла, пачастунак заўсёды абавязкова з гарэлкай. За дзень малацільны агрэгат змалоціць збожжа некалькім гаспадарам. І так, пасля другога пачастунку малацільшчыкі ўжо такія п'яныя, што ў час малацьбы ўжо ў трэцяга гаспадара могуць замест снапа трапіць у машыну.

У чацвертага гаспадара малаціць ужо ніхто не здольны. Пакуль што абыходзіцца без няшчасных выпадкаў. Але няма ніякай гарантыі, што заўсёды так будзе, што не трапіць замест снапа ў машыну чалавек.

Чытач з Плёсак

РАМОНТЫ ШКОЛ

У гэтым годзе ў Сямяціцкім павеце дробныя рамонты праведзены ў 52 школах (на агульную колькасць 72). Рамонты гэтыя праводзіліся ў час летніх канікул і ўсе былі закончаны перад пачаткам навучальнага года. Коштам 1 млн. 100 тыс. зл. у школах адрамантаваны падлогі, кафельныя печы, дахі, аднаўлены парты і столікі, а таксама пабудаваны новыя прышкольныя агарожы.

Капітальныя рамонты праводзяцца ў гэтым годзе ў школах у Астражанах і Путковіцах. Выконвае іх спулдзельня з Семяціч, якая мела закончыць рамонты гэтых школ яшчэ перад 1 верасня. У выніку аднак маруднага тэмпу работ падчас летніх канікул і нядбайнасці яны яшчэ не закончыліся і невядома, ці будуць закончаны ў канцы гэтага месяца. (яц)



Дарагое Сэрцайка!

Я запрошана на вяселле. Гэта мая сяброўка выходзіць замуж. Хоць яна дзяўчына з вёскі, але цяпер працуе ў горадзе і там мае адбыцца вяселле. Вядома, хацела б я быць мадней апранута, бо гэта ж не на вёсцы (хоць і тут ужо апранаюцца амаль так модна, як і ў горадзе), а ў павятовым горадзе. Не хацела б «выкідаць» за многа грошай у сувязі з гэтым вяселлем, але не хачу выглядаць горш ад іншых, там жа будуць таксама хлопцы. А якая ж дзяўчына не хацела б падабацца? Хоць я і зграбная, але сукенка таксама мусіць быць модная.

Маю я сукенку з карункі (загранічная), але не модна пашыта. Карунка прыгожая, гарбацянага колеру. Але што з ёю зрабіць, як упрыгожыць сукенку, каб яна стала і маднейшай, і іншай чым была, бо я ўжо пару год як яе сабе купіла. Не хацела б, каб бачылі мяне ўсё ў адным. А да твару яе колер вельмі ж мне падыходзіць. Яна шырокая і з доўгімі рукавамі.

Аня з Беласточчыны

Аня! Хутка даем табе параду і думаем, што яшчэ паспееш яе выкарыстаць. Карунка, — гэта матэрыял такі багаты, што не патрабуе ніякіх ужо прыбранняў. Паколькі твая сукенка ўжо і не вельмі новая, і не модная, дык раім табе яе зусім папароць і пашыць з яе прыгожую новую блузку. Цяпер вельмі модныя блузкі з карункі без ніякага споду і без надзявання на сябе кашуль. Пад яе надзяваецца толькі зразумела станік аднолькавага, або вельмі падобнага колеру. Так, каб не было ніякага кантрасту. Блузка шыецца з доўгімі вузкімі рукавамі, пад шыяй з модным вушатым каўнярам або са стойкай, (у залежнасці, як каму да твару). Блузка расшпіляецца наперадзе і з прыгожымі малымі гузічкамі. Да такой блузкі вельмі добра пасуе доўгая спадніца, пашытая па цяперашняй модзе: вузкая, (або пашыраная трохі ўнізе), з глыбокім распоркам або спераду, або збоку. Да такой блузкі можна таксама пашыць (а мо і маеш) нагавіцы. Аднак мне здаецца, што лепш будзе, калі ты пашыеш да гэтай блузкі спадніцу. У такім строі напэўна будзеш выглядаць прыгожа.

Прыемнай забавы!

Сэрцайка

ПРА ДОКТАРА ПУХНАРЭВІЧА

На наш артыкул пра доктара Яраслава Пухнарэвіча з Гайнаўкі, змешчаны ў адным з апошніх нумараў «Нівы», прыйшоў у рэдакцыю чытач з Беластока з пахвалой, што пра доктара напісалі, але і з закідам, што далі няпоўны вобраз яго і яго заслуг.

Наш чытач сказаў: «Доктар Пухнарэвіч вядомы і заслужаны лекар. Вельмі заслужаны для Гайнаўскай зямлі. Калі ён, пасля працы ў Нарве, перайшоў да працы ў Гайнаўку, быў яшчэ маладым чалавекам. Разам з ім тады працавалі др Доўгірд і др Гедрайць. О, як тады Гайнаўка зашумела! Слава яе лекараў пайшла шырока. А вы ў артыкуле толькі біяграфію доктара далі».

Высняем чытачу і ўсім, хто доктара Пухнарэвіча ведае, што пра заслугі яго як лекара і грамадскага дзеяча запланаваны ў нас асобны артыкул у будучым. За водгук аднак на артыкул і ўвагі сардэчна дзякуем. (вл)

РАДНЫЯ — ВЫБАРШЧЫКІ



Дзіцячая пляцоўка пры гайнаўскіх «блёках».
фота: В. Бура.

Ад выбарчай кампаніі адбылося 86 сустрэч радных гайнаўскай рады з выбаршчыкамі. У гэтых сустрэчах удзельнічала звыш 8000 выбаршчыкаў. Кожны дваццаты ўдзельнік выступаў у дыскусіі. Значыць, сустрэчы былі жывыя. Аднак колькасць выступаючых не найважнейшы крытэрый у ацэнцы сустрэч. Важнейшай справай з'яўляецца ўзровень і змест выступленняў. Пераканаўчым паказнікам уплыву грамадства на фарміраванне гаспадарчых, культурных і грамадскіх планаў рады з'яўляецца ажыццяўленне выбаршчыкаў інтэрпеляцыі і актыўнасць радных у сесіях і камісіях радаў, а таксама афармленне спраў выбаршчыкаў у прэзідыуме і аддзелах рады. Да канца чэрвеня 1971 г. радныя атрымалі ад выбаршчыкаў 46 прапаноў. 23 з іх ужо рэалізаваны, 8 прадбачана рэалізаваць у 1971—1972 гадах, а 8 пасля 1972 года. Толькі 3 прапановы былі адкінуты (немагчымыя або не мэтазгодныя).

Выбаршчыкі ацэньваюць амаль усе галіны жыцця. Звярну ўвагу на найбольш істотныя справы ў апошні час. Пры агульнай станоўчай ацэнцы дасягненняў у развіцці горада, выбаршчыкі звяртаюць усё большую ўвагу на эканамічны бок гаспадаркі, на рацыянальнае выдаткаванне сродкаў і якасць мерапрыемстваў. Маюць рацыю тыя, якія лічаць, што будаваць трэба не толькі больш, але і танней. Усё больш выбаршчыкаў таксама падкрэслівае неабходнасць змены метадаў планавання новых кварталаў: гандлёвая сетка, цэнтры асветы, культуры і аховы здароўя павінны развівацца прапарцыянальна да развіцця жыллёвага будаўніцтва і росту лічбы жыхароў.

Дасягненні новага будаўніцтва не могуць засланіць факту, што звыш 9 тысяч грамадзян Гайнаўкі жыве ў старым будаўніцтве. Звыш 70% жыхароў горада не ведае яшчэ выгад вадаправоду, 68% жыхароў жыве ў дамах, якія не далучаны да каналізацыйнай сеткі. Пазбягаючы нерэальных абавязацельстваў, нашым абавязкам з'яўляецца слухаць крытычныя галасы выбаршчыкаў, а таксама тлумачыць ім, што іх прапановы будуць выконвацца крок за крокам, па меры нашых магчымасцей.

Усе прапановы выбаршчыкаў, а таксама іх крытычныя заўвагі, пратакулююцца, а затым уважна разглядаюцца. Бо для радных няма спраў больш важных і менш важных, калі датычаць яны грамадства, грамадзян.

Кастусь Ляшчынскі
старшыня гарадской рады нарадовай у Гайнаўцы



Гайнаўскія «блёкі» *Фота: Я. Цялушэцкі*

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Нараўка
„Pułapka" (polski), „Wahadło" (polski), 6—10.

Нарва
„Strachy zamku Spessart" (NRD), „Czarne skrzydła" (polski), 6—10.

Дубічы Царкоўныя
„Drugi człowiek" (polski), „Noc poślubna" (polski), 6—10.

Арэшкава
„Alba Regia" (węgierski), „Dziki pies Dingo" (radz.), 9—10.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Dotknięcie nocy" (polski), „Jeśli dziś wtorek to jesteśmy w Belgii" (duński), 6—10.

Орля
„Cierpienia młodego Bohaczka" (czeski), „Krajobraz po bitwie" (polski), 6—10.

Райск
„Rachunek sumienia" (polski), „Samolot odlatuje o 9-tej" (radz.), 6—10.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Trzy klucze" (jugosł.), 5—6. „Przeciw Wranglowi" (radz.), 7—8. „Ostatni Mohikanin" (rumuński), 9—10.

Янаў
„Pogoń za Adamem" (polski), 6—10.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Gorzkie życie" (włoski), 5—6. „Spojrzenie na wrzesień" (polski), 7—8. „Tajemnice Kaliakry" (bułg.), 9—10.

Мілейчыцы
„Rachunek sumienia" (polski), 5—6. „Próba terroru" (USA), 7—8. „Wezwanie" (polski), 9—10.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Jankes" (duński), „Dr Crippen przed sądem" (ang.), 6—10.

Новы Двор
„Lunatycy" (polski), „Kto wierzy w bociany" (polski), 6—10.

Ці Вы ўжо з'яўляецеся членамі БГКТ?

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

З НЯМЕЦКАЙ

• АХВЯРА •

Набліжалася поўнач, калі па вуліцы пранеслася легкавая машына і павярнула на аўтастаянку. З машыны выйшлі трое мужчын. Чацверты паспрабаваў таксама вылезці, але іншыя ўпіхнулі яго назад.

— Пусціце! — крычаў той, адчайна размахваючы рукамі.

— Змоўкні! — пачулася ў адказ. — Усё роўна табе даведзецца астацца!

— А ну, вяжыце яго! Ды не крычы ты, а го яшчэ заўважыць хто-небудзь, — сказаў трэці.

Яны заклеілі яму рот шырокім лїпкім пластырам, сцягнулі вяроўкай рукі за спіну, а затым моцна звязалі і ногі. Усё адбылося маланкава, ніхто нічога не заўважыў.

Калі паліцэйскі начнога патруля падышоў да стаянкі, трое мужчын ужо паспелі схрыцца. Вахмістр заўважыў у машыне нерухома седзячага чалавека, але добра яго не разгледзеў, бо на таго падала цень. Вахмістр спакойна працягваў свой шлях. Толькі праходзячы ля машыны другі раз, паліцэйскі здзівіўся. Дзіўна: чалавек сядзіць, не мяняючы палажэння. Ён падышоў да машыны і пастукаў у шкло.

— Алё! — сказаў ён. Не атрымаўшы адказу, ён дастаў з кішэні электрычны ліхтарык, пасвяціў скрозь шкло і ўбачыў звязанага. — Хто напаў на вас? — Ён сарваў у чалавека пластыр з рота. — Я зараз жа выклічу апаратўнікаў!

— Не, не, не трэба! — прамармытаў чалавек.

— Чаму не трэба? — спытаў азадачаны паліцэйскі.

— Таму што я стаў ахвярай не бандытаў, а правілаў вулічнага руху.

— Вы што, зглузду з'ехалі?

— Ніколькі, — адказаў сумна чалавек, — проста сябры пайшлі ў начны бар. Павінен жа хто-небудзь астацца цвярозым, каб потым весці машыну...

Э. Лепек



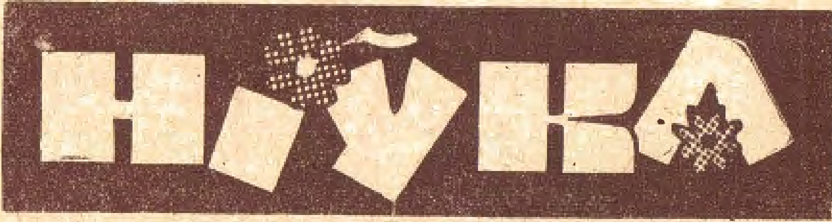
— Чаго ты вырачыўся?
— Ведаеш, за гандлярамі трэба вока ды вока.

ПЕРАМАГЛІ

Рой мух да таго надакучыў наведвальніку кафэ, што ён з дакорам звярнуўся да афіцыянта:

— У вас тут вісіць плакат «Вайна мухам», а мух такое мноства.

— Мы і ваявалі з імі, — адказаў афіцыянт, — але іх больш і яны перамаглі.





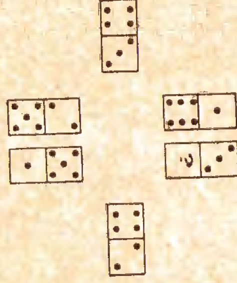
Асістэнт прафесара.

ПРА ГАСПАДЫНЬ

Адамава Аўгіння
Вось гэта гаспадыня!
Зусім не тое, што мая...
Вось у каго абед!
Нідзе такога супу я
Не еў, такіх катлет.
Як нагатуе, напячэ,
Ясі і просіш: «Дай яшчэ»,
Ну, а мая Аглая
Няўдаліца такая...
Хто зробіць лепш, хто зробіць горш,
Ну, а яна, калі
Згатуе часам суп ці боршч,
Хоць на сабаку злі.
І з-за стала — хіба ўтаю? —
Крыху галодны я ўстаю.
Што ж, так і быць павінна,
Як вучыць медыцына.
Затое я, нібы спартсмен,
Падцягнуты заўжды.
У меру п'ю, нясмачна ем:
Ні тоўсты, ні худы.
Але ў стаповую зайду —
Душу хоць трохі адвяду.
І я нашу дахаты
Супы-паўфабрыкаты.
Вазьму, напрыклад, суп «харчо»,
Ці нейкі іншы суп.
Яна згатуе. Ем. Нішто.
Абы не лопнуў пуп.
І задаволена яна,
Што суп выч'эрпваю да дна.
— Ну, як, — пытае, — смачны?
Я і за гэта ўдзячны.
Але ў мяне затое
Здароўе во якое!
А ён са страўнікам ляжыць,
Хварэе ўжо не год,
І, нібы студзень, карк дрыжыць,
Як барабан, жывот.
І тут ужо скажаць пара:
Няма благога без дабра.

Яўген Верабей

Талаваломка



Колькі ачкоў павінна стаяць на пустым полі даміно?

АБО АБО

Калі ў мужчыны парвана паліто, а на пінжаку засталася палова гузікаў, яму трэба зрабіць адно з двух: або жаніцца або развесціся.

ЗРАЗУМЕЎ

Вы чамусьці вельмі нагадваеце мне аднаго майго знаёмага, дзівака па прозвішчу Равелі, — сказаў прафесар свайму субяседніку на абедзе.

— Але, прафесар, — ускрыкнуў той, — я і ёсць Равелі!

— Ах, так? — заўважыў прафесар. — Ну, тады пададзенства зразумелае.

ПАШАНЦАВАЛА

— Калі я быў у тваім узросце, — гаварыў бацька маленькаму сыну, — сям'я у нас была бедная, і мы ніколі не елі такія смачныя рэчы, як вы цяпер.

Вось бачыш, тата, як табе пашанцавала, — адказаў малы. — Цяпер ты жывеш з намі, а ў нас заўсёды бывае што-небудзь смачнае.

У ТЭАТРЫ

Дама паварочваецца да гледача, што сядзіць ззаду:

— Вам не перашкаджае маё пяро на капелюшы?

— Ніколькі! Я яго адрэзаў і цяпер усё выдатна бачу!

АМЕРЫКА

У Амерыцы на прызыўным пункце. Блізарукі студэнт не можа разгледзець ніводнай літары на табліцы. Ваенны ўрач заключае:

— Прыгодны для бліжняга бою.

ВЫНІК

— Мая жонка хоча пахудзець і цяпер увесь час ездзіць конна.

— І які вынік?

— За тыдзень конь страціў у вазе дзесяць кілаграмаў.

ГІСТОРЫЯ НАЗВЫ

Фізік Бойль адчуваў вялікія матэрыяльныя нястачы і быў вымушаны ажаніцца на багатай графіні Марыёт. Калі ж ім быў адкрыты вядомы ўсяму свету закон, ганарыстая, славалюбівая графіня настаяла на тым, каб ён далучыў яе прозвішча да свайго. Такая гісторыя назвы закона Бойля-Марыёта.





— А цяпер дзе б дастаць парашут?

ШАТЛАНДЫЯ

Старажыл аднаго шатландскага гарадка заўважыў, што ў парку вывешана новая аб'ява: «Не хадзіце па газонах. За парушэнне — штраф адзін шылінг». Ён падышоў да паліцэйскага і спытаў:

— Чаму знізілі штраф? Раней было тры шылінгі?

— Давялося. За тры шылінгі ніхто не хацеў хадзіць па газонах.

ФРАНЦЫЯ

Парыжанін зняў дачу. Накіроўваючыся раніцай на рыбную лоўлю, ён пытае селяніна:

— Скажыце, калі ласка, у гэтай сажалцы дазваляецца лавіць рыбу?

— Зразумела!

— Значыць, калі я злаўлю рыбку, гэта не будзе злачынствам?

— Не, мсье. Гэта будзе цуд.







Без слоў.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Люсі Каліноўскай з Падзалук, Беластоцкага пав., моладзі з вёскі Кожына, Бельскага павета, Ліды, Ніны і Марысі з Грабаўца, Валі і Марысі Хадакоўскіх з Крыніцы, Зіны Леановіч з Агароднікаў, Гайнаўскага павета, а таксама Марысі Макаль, Зіны Кішкель і Галіны Мартынюк з Саннікаў, Сакольскага павета, змяшчаем песню:

NIEBIESKA CHUSTECZKA

Słowa: Artur Tur
Muzyka: Jerzy Petersburski

I

Mała niebieska chusteczka,
Ta, którą noszę od lat,
Moja niebieska mała chusteczka
Mgłą przesłoniła mi świat.

Czy tu, czy tam
Stale przy sobie ją mam,
Bo tę niebieską małą chusteczkę
Tyś ofiarował mi sam.

II

Mała niebieska chusteczka
Mokra już była od łez,
Kiedyś na wojnę z mego miasteczka
Odjeżdżał na świata kres.

Czy tu, czy tam
Stale przy sobie ją mam,
Bo tę niebieską małą chusteczkę
Tyś ofiarował mi sam.

III

Nie trzeba wracać do wspomnień
Ból serca ukoi czas,
Naszej gorącej miłości płomień
Dawno na zawsze już zgasł.

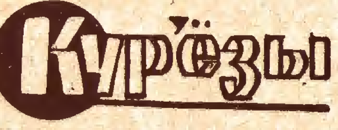
Czy tu, czy tam
Po świecie błąkasz się sam
A ja po tobie małą chusteczkę,
Jedną pamiątkę dziś mam.

ГДР

Два сябры сустрэліся пасля доўгай разлукі:

«Ну, Ота, скажы, ты ўжо жанаты ці ўсё яшчэ цыруеш сам сабе шкарпэткі?»

«І тое, і другое!»



ДУЭЛЬ У XX СТАГОДДЗІ

Усё пачалося з таго, што ўругвайскі сенатар Мануэль Мора абвінаваціў міністра прамысловасці і гандлю Хулю Сангінеці ў спробах дабіцца дэвальвацыі ўругвайскага песа. У адказ на абвінавачанне міністр вельмі непахвальна сказаў пра выступленне Мануэля Моры. Зняважаны сенатар выклікаў міністра на дуэль. У прысутнасці секундантаў, урачоў і некалькіх паліцэйскіх дуэлянты скрыжавалі клінкі.

Бой быў кароткі. 34-гадовы міністр аказаўся значна больш тэхнічным і спрытным, чым яго пажылы і грузны сапернік. Удалы ўдар Сангінеці вырашыў зыход бою. Правая рука сенатара, акрываўленая, нерухома павісла. Урачы спынілі паядынак. Секунданты прызналі перамогу міністра.

Задаволены Сангінеці пакінуў поле бітвы. Ён зноў заняў часова пакінутую ім міністэрскую пасаду.

Такое вырашэнне канфлікту не з'яўляецца адзінкавым у гісторыі Уругвая. У 1958 годзе былы прэзідэнт Луіс Батлье Берэс параніў на дуэлі армейскага генерала Хуана Рыбаса. Адзінай дуэллю са смяротным зыходам у гэтым стагоддзі быў паядынак у 1920 годзе, калі другі былы прэзідэнт Уругвая Хасе Батлье-і-Арданьес застрэліў выдаўца адной з газет Бельтрана.

РЭКОРД

Вілс Вінтэгот з Капенгагена — уладальнік самай вялікай у свеце калекцыі карабкоў ад цыгарэт і папярос. За 30 гадоў ён сабраў 31.227 розных карабкоў са 177 краін.



Калі часта піць за здароўе іншых, можна страціць сваё ўласнае.